PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК IX ЖОВТЕНЬ — OCTOBER, 1968 ЧИСЛО 10

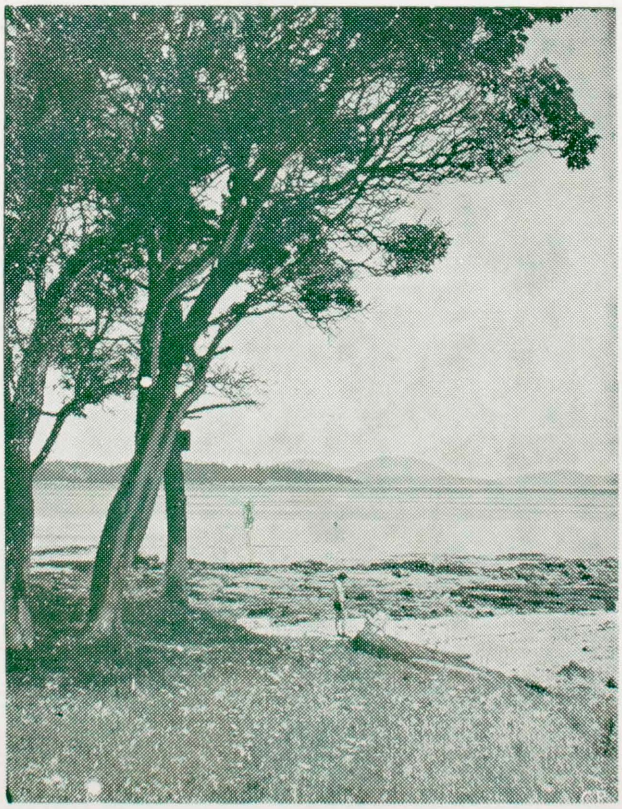

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ
РІК IX
ЖОВТЕНЬ, 1968
Ч. 10
Виходить раз у місяць
Видає
Союз Українок Канади
Редагує Редакційна Колегія

Наталя Когуська, — редакторка, Леся Ґрегорі, Ольга Войценко, Савеля Стечишин, Катерина Міськів, Тоня Горохович, д-р Ганна Янішевська, Оленка Негрич.

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN
OCTOBER, 1968 **VOL. IX**
Monthly Publication **No. 10**
Published by
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
Edited by Editorial Committee
Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada	$4.00
Subscription in other countries	4.50
Single copy	.50

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧАМ:

Редакція застерігає собі право скорочувати і виправляти надіслані матеріяли. Дописи, які поміщуються також в інших часописах редакція не приймає — уникаємо повторювання.

Не поміщені дописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначеним застереженням. На зворот фотографій, надісланих для виробу кліше треба заадресувати коверту, наклеїти вартість поштових марок і вислати разом з фотографіями.

— — — —

В ЦІМ ЧИСЛІ:

В. Черненко — В День Вознесення Господнього	1
М. Погідний — Дещо про книжку	1
Віра Ворскло — Люби в житті...	2
Відбувся пров. з'їзд, резолюції	3
До ювілею артистки	4
Д-р Ганна Янішевська — 50-річчя здобуття громадських прав	7
Т. Тещук — Розмови з батьками	8
П. Сліпчук — З Конвенції КНЖР.	10
А. Євчук — Вітали заслужену членку	11
Є. Василів — Зустріч з головою Союзу	12
П. Балей — Із записника моєї матері	13
Prof. W. S. Tarnopolsky — Human Rights and Their Protection	15
Н. Кібець — Все йде, все міняється	19
Відділ для дітей	21
Громадська і родинна хроніка	23
Річні звіти відділів	26
Домашне господарство	32
Українська вишивка	32

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

Торонто, Онт. — З нагоди відзначення уродин пані Д. Мандзюк, А. Євчук переслала $17.00
Вінніпеґ, Ман. — З ювілею 50-ліття п-ва Ґеоргія і Катерини Підлубних, В. Ґоряк доручила 15.00
Ст. Кетеринс, Онт. — Пані М. Ситник 15.00
Гамільтон, Онт. — Із прийняття в домі п-ва Андрія і Анни Кіт, пан Баюс переслав 10.00
Овкборн, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, жертву переслала Ґ. Матієшин 10.00

НА ОБКЛАДИНЦІ:

ЧУДОВА КАНАДА: Один з багатьох видів над озером, де проводять свої відпочинкові дні канадійці. Хоч літо вже минуло, то ранньо-осінні дні ще теплі, замріяла фіялкова далечінь і спокійне плесо озера дають ще багато насолоди.

Торонто, Онт. (Лонг Бренч) — Відділ ім. С. Русової, М. Мартинюк переслала 10.00
Торонто, Онт. — Пані П. Кармазин 6.00
Виндзор, Онт. — Пані М. Скоренька, жертву переслав о. В. Метулинський 6.00
Вернон, Б. К. — Пані Д. Павлишин 6.00
Брентфорд, Онт. — З нагоди уродин, пані Д. Бурдейна 5.00
З дня уродин — пані П. Ковальська 5.00
Торонто, Онт. — Пані Євгенія Матіяшин 5.00
Вінніпеґ, Ман. — Добр. Анна Дмитрів 5.00
Пані Ольга Скегар 5.00
Скарборо, Онт. — Відділ ім. Св. Анни, М. Боднарчук переслала 5.00
Содборі, Онт. — Пані Домка Щербій 5.00
Саскатун, Саск. — Дмитро Олексин у пам'ять своєї дружини бл. п. Доці Олексин 5.00
Пані Анастасія Король 5.00
Ванкувер, Б. К. — Пані Анна Лазарович 3.00
Форт Френсис, Онт. — Пані Анна Койцан 2.00
Мензі, Ман. — Пані Марія Бабій 2.00

— — — —

По $1.00: Добр. Ґ. Кіцюк — Вінніпеґ, Ман.; добр. Анна Пук — Ґаєс, Саск.; Марія Іваник — Лойдминстер, Саск.; Л. Струк — Ніягара Фалс, Онт.; А. Кирилюк — Гелок, Минн. ЗДА.; Анна Карпів — Монтреал; А. Добровольська й І. Лисак — Винярд, Саск; Л. Л. Кеспер — Лідер, Саск.; А. Муган — Содборі, Онт.; В. Волкер — Дітройт, Миш. ЗДА.; М. Котик і Т. Маловська — Давфин, Ман.; Василька Слонь — Овкборн, Ман.; Марія Іванець — Брентфорд ,Онт.; П. Плаксюк — Беніто, Ман.

— — — — —

Висловлюємо глибоке співчуття Федорові Рекрутові, по утраті дружини, бл. п. Сесилії, синові Олександрові, донці Варварі-Анні та ближчій і дальшій родині. Хай Господь злагіднить гостроту вашого жалю.

Редакція журнала „Промінь".

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК IX ЖОВТЕНЬ, 1968 ЧИСЛО 10

Олександра Черненко

В День Вознесення Господнього

30 травня, 1968.

І знову травень у зеленім вбранні...
І знову сонце падає до ніг,
В долоні, в серце. Кожного світанку
Життям сурмить його зелений ріг.

І на земний, на лона мертвий камінь
Ллє буйними потоками снагу,
І в кожну цятку тіней, наче в рами
Втискає живчики свого бігу.

Все б'є його нестримно-буйним ритмом,
Все сяє у весняному вогні.
Весело куриться весняним димом,
І пахощами оп'янілих днів.

А над Тобою станув Ангел Смерти, —
В очах відбилась вічности луна.
Таким і залишилась незатертим
Спокоєм променистого знання.

Неначе все кругом лиш казка дивна,
І вся земля селище мертвоти,
А зір Твій ясно, в неземному зриві
Буття вже бачить в сяйві повноти.

І тихо так, покірно, мов дитина
Закрила очі та заснула Ти.
Лиш на устах блукали сумно тіні
Невисказаних дум, надій, мети.

А у сльозі прощальній і останній
Вони заблисли райдугою слів.
Де вся Твоя любов, всі почування
Вросли у променистий тиші спів.

Ти відійшла... Я знаю, не повернеш
Своєю ніжністю, теплом долонь,
І щедрістю Твого, о Мамо, серця
Знов до моїх затерплих з болю скронь.

Як тиша втихла... лиш порожнім зором
Дивився день з довкільної глуші.
А зимне світло свіч пекучим горем
Малює тінь недвижну на душі.

Едмонтон, 1968.

ДЕЩО ПРО КНИЖКУ

Від якогось часу в наших часописах і журналах багато пишеться про національне виховання молоді. Але думаю, що ми робимо кардинальну помилку. Нам не потрібно розписуватися про національне виховання молоді, а краще про національне виховання батьків тієї ж молоді. Батьки не можуть дати дітям того, чого самі не мають.

Книжка не знаходить місця в українській родині, книжка, навіть, як і лежить десь там на полиці, то вона забута, ніким не прочитана стає непотрібним балястом, яку часто при чищені хати виносять до пивниці, або просто викидають на смітник.

Попробуйте намовити нашого громадянина купити книжку? Запитайте його, скільки він видає річно на українську книжку? Витрати на книжку, якщо її допускається завжди займає в домашньому бюджеті останнє місце.

Тимчасом популяризація української книжки серед дітей і молоді, це найважливіша проблема педагога в українській школі. Доки наша дитина не полюбить своєї рідної книжки, все стоїть під знаком питання. Якже вона може втримати свою рідну мову й її не забути, якщо в зрілому віці опиниться серед чужого оточення? З ким вона зможе розмовитися, як не з рідною книжкою, її читаючи?

Байдужність до української книжки це жахлива язва, яка параліжує все духове життя української людини. Маючи певну практику в поширюванні української книжки, досвідчив я великого розчарування. Свого часу, як автор дав я оголошення на купно моїх книжок в кількох часописах і журналах. І що з того вийшло? Абсолютно нічого! Ніодне замовлення не вплинуло до автора від грамотних і неграмотних нечитальників. Навіть організації молоді не відгукнулися на мої оголошення. Наші інтеліґенти і неінтеліґенти однаково зареагували, бо ніхто з них не цікавиться українською книжкою, та її долею.

Та ця мертва мовчанка довго тривати не може, бо нація позбавлена всякої книжки мусить закінчити банкротством. Що ж нам тоді говорити про наші національні аспірації? Як оцінювати свою національну себевартість, якщо ми самі іґноруємо своєю рідною книжкою, сво-

їм рідним словом.

Що з того, що ми викидаємо великі мільйони долярів на церкви, всякі пам'ятники, на розкішні галі з барами, але на українську книжку нас не стати. Чи думаєте, що автори далі будуть доплачувати свої гроші на видання своїх творів, якщо грамотна суспільність буде продовжувати свою бібліофобію? Можемо зовсім певно сподіватися, що скоро поява нових книжок зменшиться, а кількість передплатників часописів і журналів буде знижуватися аж до ідеального нуля.

Тому час зрозуміти, що нація, не є і не буде нацією, якщо вона не буде мати свого національного рідного письменства. Ми не можемо допустити до цього всенаціонального скандалу, щоб покінчити з українською книжкою соборним парастасом. Хто ж тоді буде нас респектувати, як націю? Ми часто у своїх національних виступах пересолюємо своїм примітивізмом. Ми не врятуємо України ані прекрасними писанками, ані чарівними вишивками ані гопаками, ані іншими шедеврами всяких ансамблів, а тільки книжкою, якщо будемо її продукувати, утримувати, купувати й поширювати. Духове обличчя нації є в її письменстві і це духове обличчя можемо зглибити і собі присвоїти, якщо будемо користуватися своєю рідною національною літературою, її любити, цінити і матеріяльно підтримувати.

Бо немає нічого кращого і шляхетнішого, як трудитися для розцвіту свого рідного письменства і користуватися тим духовним пиром, який може нам дати тільки свої рідна книжка.

Микола Погідний

Новинки з централі Союзу

Дня 5-го червня 1968 року голова Союзу пані Л. Хорош-Ґреґорі відвідала відділ „Доньки України" в Монтреалі, де влаштовано вечерок з нагоди прийняття 20 нових членок. Пані Л. Хорош-Ґреґорі на цьому вечерку виголосила доповідь на тему „Сучасна праця і завдання Союзу Українок".

— — — — —

В Квебеку в днях 6, 7 і 8 червня відбувалася конвенція Канадійської Музейної Асоціяції під кличем „Допомога малим музеям". Від Комітету Музею і Мистецтва Союзу Українок була присутня голова Союзу пані Л. Хорош-Ґреґорі, заступаючи голову Комітету пані С. Стратійчук і пані М. Мадюк з Саскатуну.

На ювілейних святкуваннях Української Греко-Православної Церкви у Саскатуні Союз Українок репрезентувала голова Союзу пані Л. Хорош-Ґреґорі. При цій нагоді відбулася там нарада Комітету Фундації Музею в справі метод збірки фондів.

— — — — —

В днях 30, 31 серпня і 1-го вересня в Гамільтоні відбувався Провінціяльний З'їзд Союзу Українок на Східню Канаду.

— — — — —

28 і 29 вересня відбуватиметься у Ванкувері Провінціяльний З'їзд Союзу Українок на Британську Колюмбію, на який є запрошена голова Союзу, на якім виголосить головну промову. Провінціяльна Екзекутива Союзу Б. К. заплянувала при цій нагоді об'їздку відділів головою Союзу пані Л. Хорош-Ґреґорі.

— — — — —

Відділи, що вплатили за книжку „Дорогами Сорокріччя"

Бюкенен, Саск., відділ Лесі Українки — 10.00 долярів! Калґарі, Алта, відділ О. Басарабової — $40.00; Гамільтон, Онт., відділ Калина — $15.00; Ґримзбі, Онт., відділ княгині Ольги — $7.00.

Віра Ворскло

Люби в житті...

Люби в житті щось більше ніж себе,
Щоб для жалів в душі не стало місця,
І відкриттям новим твій буде день,
І кожна мить бренітиме як пісня.

Люби мету, ідею, ідеал, —
Для них креши і блискавки і громи.
Не буде часу на твою печаль,
І сум для тебе стане невідомим.

Нещасний — хто закоханий в собі,
У кого сльози — грона винограду.
Що він нового може дать добі,
Коли собі не може дати ради?

Себе забуть потрібно у труді,
Задивлено в ясні і кращі далі,
І щастя в груди ввіллється тоді
І витиснуть усі твої печалі.

Люби в житті щось більше ніж себе,
Щоб для жалів в душі не стало місця,
І відкриттям новим твій буде день
І кожна мить бренітиме мов пісня.

(Із збірки „Листи без адреси")

Відбувся успішний З'їзд Союзу Українок у Східній Канаді

ГОЛОВОЮ ПРОВІН. ЕКЗЕКУТИВИ НА СХІДНУ КАНАДУ ПЕРЕВИБРАНО ПАНІ О. СУШКО.

В днях 30 і 31 серпня та 1 і 2 вересня відбувався в місті Гамільтоні успішний провінціяльний З'їзд складових організацій СУС. Окрема і добре зорганізована сесія Союзу Українок Канади відбулася в суботу, 31 серпня 1968 року в одній з прекрасних шкільних заль при церкві св. Володимира на Бартон вулиці. Наради Союзу Українок Канади проходили під знаком „Куди ми йдемо", в яких обговорено ряд актуальних питань нашого життя. Поміщуємо резолюції ухвалені на з'їзді. Повніший звіт з'їзду появиться у свій час. **Редакція.**

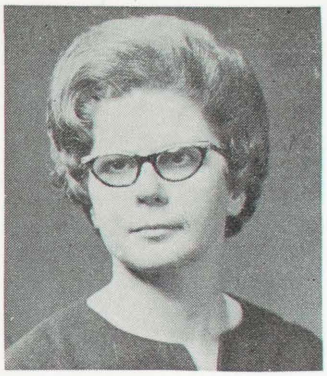

Орися Сушко, голова Пров. Екзекутиви Союзу Українок у Східній Канаді

РЕЗОЛЮЦІЇ УХВАЛЕНІ НА ПРОВ. З'ЇЗДІ СОЮЗУ УКРАЇНОК СХІДНОЇ КАНАДИ

1. З нагоди 50-ліття Української Гр.-Православної Церкви в Канаді, яка цього року так врочисто відзначувала ювілей свого відродження на вільній канадійській землі, цей провінціяльний з'їзд Союзу Українок Канади прилучується до тих численних побажань і привітань її основоположникам і цілому нашому сьогоднішньому духовенству та його проводові і заявляється за своєю, як досі, піддержкою і працею для добра і дальшого розвою нашої Церкви.

2. Слідкуючи за життям нашого українського народу в Україні й у зв'язку з останніми масовими арештами та ув'язненням українських письменників в Україні, діячів української культури і науковців, переслідуванням вільного слова, намаганням русифікації українського народу, який силою політичних обставин, проти своєї волі знайшовся під ворожою окупацією, цей з'їзд осуджує насильство імперіялістичної Москви та її тоталітарний режим, а разом з тим, апелює до вільного світу в Міжнароднім Році Прав Людини стати в обороні українського народу і дати йому можливість творити тривалі культурні цінности, як для України так і для людства взагалі.

3. У зв'язку з останніми політичними подіями в світі ,учасниці цього з'їзду висловлюють свої симпатії і пошану чеському народові, який мав мужність виявити спротив агресії московському імперіялізмові, стати в обороні своїх прав, волі і незалежности, бути господарем на своїй власній землі; разом з тим з'їзд засуджує агресію Москви, її імперіялістичні тенденції та вважає, що наїзд на безборонну Чехословаччину є акцією варварського насильства і політичним злочином перед обличчям цілого вільного світу.

4. Зібрані на своїй сесії учасниці цього з'їзду уважають, що українська мова є найсильнішим засобом для збереження і розвитку нашого дальшого громадського життя в Канаді, а тим самим звертається до українських матерів, зокрема членок Союзу Українок Канади доложити всіх старань, щоб розговірною мовою в наших домах, в наших організаціях, на зборах, і з'їздах, навіть між собою, була виключно українська мова.

Разом з тим з'їзд вітає працю Ради Української Школи, її проєкт й уважає, що рідна школа є великим допоміжним чинником українським матерям у їх виховній праці та заявляє, повну піддержку, як і дотепер шкільним комітетам та учителям на місцях.

5. У відношенні до молодечої організації СУМК — відділів молодших і старших, цей з'їзд Союзу Українок Східної Канади постановляє подбати про скріплення цієї організації, її дальшого розвитку і виявляє бажання, щоб вона зайняла своє належне місце в складі інших молодечих українських організацій.

6. Тому, що референти і проводи нашої молодечої організації СУМК міняються від з'їзду до з'їзду, і тому, що враз з тим міняються програми виховання, з'їзд уважає, що для послідовної праці серед молоді було б побажаним створити при центральній управі СУС постійне тіло, якого обов'язком було б плянувати відповідну систематичну програму для всеканадійського СУМК-у і при помочі референ-

ДО ЮВІЛЕЮ АРТИСТКИ

Майже кожного погожого дня чи то зимою, чи літом, на вулицях нашої оселі-парку Людвігсфельд — Мюнхен можна зустріти поважну, завжди привітну і бадьору пані, що гуляє там у певні години після обіду. Це артистка Наталя Дорошенко, якій незабаром сповниться 80 літ. Кожний в оселі її знає, але лише друзі і близькі знайомі (більшість їх тепер розсіяна по країнах світу) знають про її слав не минуле, яке вона, разом із своїм чоловіком — нашим великим істориком і колишнім міністром закордонних справ сл. п. Дмитром Дорошенком, присвятила служінню свої Батьківщині.

Народжена 1-го серпня 1888 року на чарівній Полтавщині, вона там здобула середню освіту, а потім закінчила студії в Музично-Драматичному інституті ім. Лисенка в Києві. Талановита і гарна собою, вона швидко стала визначною драматичною артисткою двох державних театрів у Києві, що існували за час української самостійности. Постава „Лісової пісні" з Наталею Дорошенко з ролі Мавки за словами Л. Коваленко („Свобода", 29. 5. 68 ч. 101) була великою подією тих часів. Її головні ролі: Маруся („Маруся Богуславка"), Софія „Безталанна"), Харитина („Наймичка"), Катря („Не так склалось, як бажалось"), Наталя („Брехня", Винниченко) та інші, що їх тепер тяжко перелічити.

Крім театральної праці Н. Дорошенко проявляє велику діяльність на нашій народній ниві, несучи світло освіти та розбуджуючи національну свідомість і патріотизм серед нашого робітництва і селянства, що вона робила ще за часів царату, працюючи в т. зв. тоді „Домах Общественного Просвещения".

Після революції 1905 року приходить полегшення — зникає всім відома гіркої слави валуєвська заборона, національний і культурний рух починає оживати. Він концентрується головним чинам в новопосталих тоді „Просвітах", що в них Дмитро і Наталя Дорошенки брали активну участь. Це вони, разом із небагатьма, так само високо шляхетними та ідейними людьми орали тоді нашу українську цілину та засівали її свідомістю, патріотизмом, пропагуючи ідею збудування власної хати, де буде „своя правда і сила і воля".

Спочатку Н. Дорошенко працювала у Київській „Просвіті", на чолі якої був тоді наш славний письменник Борис Грінченко. Її праця полягала головним чином у влаштуванні вистав, концертів і вечорів, де читалися популярні твори Шевченка, Грінченка та інших наших письменників. Як вона згадує, найбільше праці було в базарні дні, тобто в ті дні, коли селяни з довколишніх сіл приїздили до міста на торги. Київська „Просвіта" мала кілька своїх філій на переферіях міста. Особливо добра заля була на передмістю Деміївка, яка кожного базарного дня була багатолюдною.

— Пригадую, — розповідає пані Дорошенко, — як у такій вщерть заповненій залі я читала оповідання Грінченка „Без хліба" і деклямувала „Катерину" Шевченка, і як багато селян плакало.

По приїзді до Катеринославу, подружжя Дорошенків продовжувало цю працю.

— В самому місті, — згадує далі Ювілятка, — ми застали вже „Просвіту", бо там були такі високо патріотичні діячі, як професор В. Біднов, інженер І. Труба, професор Д. Яворницький та інші. В той час Катеринославщина мала поступового генерал-губернатора і завдяки тому мій чоловік Дмитро Дорошенко разом із місцевими діячами відкривають багато „Просвіт". Одну з них, захоплені ідеєю, селяни передмістя Дієвка будують в українському стилі, на власні кошти. Будування провадилося за пляном і під доглядом нашого славного патріота інженера І. Труби. Врочисте відкриття цієї

тури доглядати над виконанням програми.

7. Учасниці цього провінціяльного з'їзду виявляють радість з приводу початої будови нового будинку для Інституту св. Володимира в Торонті, і уважають, що українські інститути, як в минулому, так і тепер є виховною українською твердинею для студіюючої молоді і вітаючи, заявляють свою найкращу волю у піддержці цього важливого діла.

8. Цей провінціяльний з'їзд Союзу Українок Канади уважає, що українська преса є важливим і необхідним інформатимним чинником українського життя у вільнім світі і тим самим пропонує докладати всіх старань, щоб членство по відділах читало українські газети, цікавилося подіями у світі і в Україні, а зокрема з'їзд уважає, що кожна членка Союзу повинна бути передплатницею журнала „Промінь", поширювати його між українським жіноцтвом і дбати про його зріст та його виховний і мистецький зміст.

„Просвіти" відбулося 1912 року. В ньому я з чоловіком, — пригадує далі пані Дорошенко, — беремо активну участь: він виголосив вступну промову, а я деклямувала. Виступав тоді і наш славний бандурист В. Ємець, та інші. На це відкриття з'їхалося багато селян не лише з сусідніх, а навіть із далеких сіл. Піднесення було велике, враження непроминаючі.....

У рамках цього допису тяжко докладно передати про свою діяльність нашої Ювілятки і тому обмежуємося головними її етапами, в надії, що хтось колись широко опише її.

1919 року подружжя Дорошенків їде на довгу і далеку скитальщину, покидаючи свою улюблену Україну, для якої так вірно служили, віддаючи всі свої молоді сили. Тут, поза межами Батьківщини довелося Н. Дорошенко ділити з своїм чоловіком недолю скитальщини, але одночасно і далі служити своїй улюбленій ідеї — своїй рідній і незалежній Україні. Наша артистка далі бере жваву участь у національних святах, академіях і імпрезах, і своїм особливим артистичним хистом прикрашує їх та збагачує. Для характеристики цього її хисту даємо слово рецензентам:

Богдан Шеремет, „Українська дійсність", 20. 6. 1943, Прага.

„Виступи пані Дорошенко не забуваються так скоро, а бренять в серці слухача довго ще після концерту й нагадують ті хвилини, що їх пережив разом з декламаторкою.

.... Коли я слухав деклямацію пані Дорошенко, то був цілком зачарований, переносячись у інший світ, витаючи на тих крилах, що їх мені дала декламаторка. Ставало то холодно, то душно, а за шкірою бігав мороз. У залі, між публікою було так тихо, що можна було б чути, як голка впаде, коли б хтонебудь слухав щось інше, крім деклямації артистки. Помічалось страшне напруження між слухачами, пані Дорошенко могла б повести всіх із захопленням у бій, коли б на це був час, так сильно були напружені невидимі нитки між нею і слухачами.

.... Треба тут зазначити, що деклямація з естради являється одним з найважчих та найскладніших умінь артиста, артиста слова... пані Дорошенко володіє цим мистецтвом слова, „мистецтвом симфонічного виконання" досконало".

У рецензії з „Християнського голосу" з 31. 7. 195 ч. 31 (342) читаємо:

„Багата школа, висока театральна культура, виразність, прекрасна дикція, вміння перевтілюватися відповідно до образу, під час читання діялогу різних дієвих осіб — це характеристичні ознаки виконавця, якими вона зачаровувала авдиторію і залишила в пам'яті слухачів незабутні спогади про цей прекрасний виступ".

Наталя Дорошенко

З багатьох рецензій, які існували в нашій пресі, подаємо іще частину тої, що писав відомий історик літератури Максим Славинський з приводу вшанування в Празі чеської 20-ліття смерті композитора М. Лисенка — („Тризуб" ч. 46/354, Париж, 27 листопада 1932 року). На початку автор описує вечір, який влаштовувало тоді Товариство Української Пісні в Празі, та висловлює жаль, що згадували і вшанували М. Лисенка яко музику, поминувши факт, що наш славний музика був одночасно славним українським громадянином, патріотом і одним із найвидатніших наших „будителів", а далі пише:

„Сталось так, що цю прогалину свідомо, чи несвідомо, може просто своїм мистецьким чуттям, виповнила одна з українських учасниць свята, а саме артистка-декляматорша пані Наталя Дорошенко. Для свого виступу, в пам'ять Миколи Лисенка, вона взяла поезію його молодого друга і племінниці — Людмили Старицької „Великий похорон". Літературним людям відома історія цієї поезії, яка складає словесний український зміст до безсмертного Шопенівського „Жалібного походу". Написана вона в час війни, в ті дні, коли московською п'ятою потоптано було українство в Галичині,

коли на все українське впала російська тяжка заборона. Як здається, вперше прочитано було „Великий похорон" саме в одну з річниць Лисенкової смерті перед нечисленним, бо була війна і заборона, товариством, що все таки зійшлося вшанувати його пам'ять. Вдруге він був прочитаний пані Дорошенко, так само в пам'ять Лисенка, в часи українського відродження в 1917 році, в другій редакції, бо з додатком наприкінці, й говорилося в ньому вже не лише про смерть нації, але й про її воскресіння. Додаток цей не був досі ніде надрукований; подаємо його так, як ми його чули із уст пані Н. Дорошенко:

Що це? Дивіться, — над нами
Полум'ям мають вогні,
Небо озвалось громами,
Море реве в далені,
Буря орлом налетіла,
Блискавка впала страшна....
Гляньте, — розпалась могила,
Тріснула з громом труна....
Небо немов захиталось, —
Сталося чудо з чудес,
Гори до неба озвались:
— Мертвий воскреснув, — воскрес!....
Встала Вкраїна закута,
Встала живою з труни,
Тяжкі порвалися пута,
Спали страшні пелени....
Прапор наш має в блакиті,
Сонце пала в небесах,
Пісня ширяє по світі,
Слово бренить на устах!.....
Слава борцям України, —
Приспаним смертю й живим, —
Слава усім....

Враження від деклямації артистки? Ціла заля завмерла, слухаючи її, багато людей плакало, забувши сльози витирати. Глибина мистецького виразу й сила патріотичного чуття захопила всіх, пам'ять Лисенка-громадянина була тим достойно вшанована....

— Наприкінці не можу не поділитися із читачем тою гіркою емоцією, яка гризла моє серце в час, коли я слухав пані Дорошенко, і довго після того. Мені доводилося слухати найкращих европейського порядку декляматорів, але наша українська артистка вища за них своїм високим талантом, витонченою технікою, своїми душевними переживаннями. Та яка припала їй артистична доля? В час найбільшого розквіту її сил вона виступає двічі-тричі на рік перед сотнею-другою еміґрантів, замість того, щоб мати перед собою широку національну арену. Гине великий талант, загибає велика національна цінність; загибає без сліду, бож після артиста матеріяльного нічого не залишається, зостаються лише ті мистецькі емоції, які він щедрою рукою кидає в серця людей, що його слухають. Боже мій, який то жаль, яка всенародня шкода! Але що робити, — ради Батьківщини, ради її честі, доводиться і такі жертви приносити".

Не зважаючи на свої літа, Ювілятка повна енергії й охоти до артистичної праці. Нехай же цей скромний спогад про її діляність буде квіткою до її ювілею.

Друзі з Мюнхену-Людвіґсфельд.
— „Українські Вісті".

ВІДЧУЖЕНІСТЬ

Якщо ти відчужився від усього й від усіх; якщо нудьга нападає на тебе, і огірчення тебе знесилює; якщо твоя душа вивітрилася, як суха земля, що не запліднює більше насіння і не дає квітів, — не обвинувачуй нікого за ту самітність, що в ній живеш.

Вона — тільки образ пустелі, що ти її створив у своєму серці.

Треба було, мабуть, довгих років, щоб зробити його таким!

Якщо пригадуєш, були навіть дні, коли твоє серце мало тебе попередити, впімнути, підказати, що треба щось зробити.

Але ти його зацитькав.

Твої лінощі взяли гору над твоїм серцем.

Тепер ти помічаєш, що ця твоя лінь, доведена до вершка цілковитої оспалости, приспала твою душу, і ти ходиш поміж людьми, немов привид з іншого світу, всім чужий, нікому непотрібний.

Ти хотів би створити собі вежу, щоб із неї маневрувати свою мізантропію, як якусь нелюдську силу, щоб замкнутися в ній від усякої громадської діяльности, чи то матеріяльної, чи духової.

Але замість вежі, ти викопав собі яму, де, при загальній байдужости, поховаєш своє серце своїми власними збіднілими руками.

І тому, що Христос усе домагався, щоб люди любили одне одного, мов ті брати, і тому, що твоя постійна відмова була Йому образою й порушенням Його великого закону, ти будеш завтра самітний і перед Ним.

З філософічних переспівів **Є. Онацького**

Д-р Ганна Янішевська

50-річчя здобуття громадських прав української жінки та жіночий рух упродовж 50 років від часу української національної революції

(Докінчення)

На цьому з'їзді, що відбувся у грудні 1926 року у Саскатуні, було утворено самостійну жіночу організацію під назвою ,Союз Українок Канади". Була установлена мета організації, а саме: нести освіту у ширші кола жіноцтва, під гаслом „В освіті наша сила!" Дальші завдання організації були: праця над собою, виховання молоді, плекання української мови, релігії, звичаїв та традицій.

Утворенням музеїв Союз прямував до збереження українського народнього мистецтва. Від 1927 року Союз Українок Канади редагував жіночу сторінку у часописі „Український Голос", а від 1960 року організація започатковувала свій власний журнал „Промінь". Союз Українок Канади нараховує тепер 150 відділів та близько 5,000 членок.

У Канаді другою за чергою є „Організація Українок Канади ім. Ольги Басараб". Жіночі гуртки і товариства, що були спочатку при Українській Стрілецькій Громаді, потім при Українськім Національнім Об'єднанні ,оформилися 1934 року в Організацію Українок Канади. Напрямні діяльности організації підкреслюють ділянку культурно-освітню, гуманітарну та організаційно-пропаґандивну. Організація Українок Канади видавала від самих початків свою сторінку в часописі „Новий Шлях", а від 1950 р. журнал-місячник „Жіночий Світ".

Чимале скупчення української еміґрації було теж у Південній Америці, а саме у Бразилії. 1922 року був тут заснований Український Союз. Незабаром при Централі Українського Союзу утворилася Жіноча Секція, яка головну увагу присвятила навчанню дітей української мови; жінки цим осягнули, що і пізніші покоління, вже народжені у Бразилії, заховали розмовну українську мову. Нова організаційна праця починається після 2-ої світової війни в жіночих секціях при Хліборобсько-Освітньому Союзі.

Між старшими організаціями жіноцтва Канади хочу згадати ще Лігу Українських Католицьких Жінок Канади. Від 1933 року українське католицьке жіноцтво в Канаді творило Жіночі Відділи при Братстві Українських Католиків, які 10 років пізніше створили окрему жіночу організацію під назвою Українське Католицьке Жіноцтво. 1944 року на з'їзді в Йорктоні Українське Католицьке Жіноцтво оформлюється у всеканадійську організацію з осідком своєї Централі у Вінніпеґу. Назва організації зістала змінена на Лігу Українських Католицьких Жінок Канади, яка розвинула свою діяльність по цілій Канаді.

Після 2-ої світової війни усі українські землі опинилися під згубною окупацією московського комунізму. Знову почався масовий терор, арешти та вивоз українського населення поза межі України. Переслідування національне, культурне й економічне не ущухає і донині, хоч і набрало подекуди інших форм. Ці інші форми може ще більше згубне для України, як попередні. Доходить тепер до послідовної русифікації, масового знищення всіх культурних історичних пам'яток України та до фізичного знищення населення масовим переселенням молоді поза межі України і заселенням українських земель чужонаціональним елементом.

Нова хвиля політичної еміґрації з українських земель після 2-ої світової війни розійшлася по цілій Европі та по всіх континентах світу. І тут жінки, в якій би країні вони не були, поповняють ряди старших організацій або творять нові жіночі організації спочатку при громадських установах, а потім самостійні. Творяться також об'єднання жіночих організацій: Комітет Українок Канади у 1948 році та Світова Федерація Українських Жіночих Організацій.

Схиляємо голови перед усіма піонерками українського жіночого руху та визнаємо великі заслуги всього організованого українського жіноцтва на громадському, культурному, виховному та політичному полі. Бережім ці наші здобутки та використовуймо всі здобуті привілеї в країнах нашого поселення. Одначе, не забуваймо про завдання жінки першої ваги: виховання власних дітей. У здоровій, національно свідомій родині лежить наше майбутнє.

Хай провідною зіркою у дальшій нашій праці служить нам усім світлий спомин про Українську Національну Революцію та поновлення української державности у формі новітньої

демократичної Української Народньої Республіки, що їх 50-річчя ми цього роки на Світовім Конґресі Вільних Українців відзначуємо та що мали рішаючий вплив на успішність жіночих домагань рівноправности.
Листопад 1967.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ УЖИТОЇ ДЛЯ ДОПОВІДІ „50-РІЧЧЯ"

1) Пастернак Ярослав, Археологія України, Торонто 1961.
2) „Благослови Мати" Докія Гуменна.
3) Ол. Луговий „Визначне жіноцтво України" Торонто 1942.
4) Німецька Енциклопедія „Дер Клайне Брокгавз" 1949.
5) Д. Дорошенко „Історія України" 1939.
6) Василь Плющ „Перша в світі українська жінка-медик" Наукові Записки Українського Технічно-Господарського Інституту, Мюнхен, 1969.
7) Микола Лазорський „Степова Квітка" Мюнхен, 1965.
8) Зінаїда Тулуб „Людолови" Київ, 1965.
9) Леся Українка „Бояриня" Ню Йорк, 1954.
10) Микола Сивіцький „Жіноцтво на шляхах тисячоліть" Український Календар, Варшава, 1967.
11) Ірена Книш „Жінка вчора й сьогодні", Вінніпеґ, 1958.
12) Ірена Книш „Смолоскип у темряві", Вінніпеґ 1967.
13) Нова Хата, Річники 1927-1937.
14) Українська Енциклопедія, Видання Кооперативи Рідна Школа.
15) Д-р Яків Зозуля „Велика Українська Революція, Нью Йорк, 1967.
16) Н. Данилевська „Загублений рід", Об'єднання українських жінок на еміґрації, 1950.
17) Є. Онацький „По похилій площі", Сучасність, ч. 7, 1967.
18) Н. Левенець-Когуська „Дорогами сорокріччя", Вінніпеґ, 1967.
19) С.Ф.У.Ж.О. „Українка у вільному світі", Нью Йорк 1959.
20) 40-ліття Союзу Українок Америки (1925-1965). і Зінаїда Мірна: „Праця жіноцтва в Українській Центральній Раді".
21) „Історія Української Православної Церкви. Розділ 7: Відродження Української Церкви".

РОЗМОВИ З БАТЬКАМИ

Як вчитель суботньої школи українознавства, я втримував тісний контакт із батьками учнів, телефонічно або безпосередньо переговорював з ними, коли якийсь учень не відвідував школи, або не виконував шкільних завдань.

Всі ці учні, віком від 8 до 10 років, були дітьми українських нових еміґрантів, або мішаних подруж. Вони ділилися на дві групи: ті, що володіли розмовною українською мовою, вчилися успішно, бо розуміли зміст прочитаного, і ті, що не говорили по-українськи, відставали в навчанні, пропускали лекції або порушували шкільну дисципліну.

Причини відсталости.

При глибшому досліджуванні цієї справи виявилося, що батьки відсталих дітей були зайняті своєю щоденною працею, а діти їх бавились на вулиці з місцевими дітьми, або дивилися вдома на телевізію. Вони швидко опанували англійську мову і навіть з батьками вдома говорили по-англійськи. Деякі батьки були задоволені, що їх діти дають собі раду на вулиці та говорять по-англійськи... Але коли ці діти підросли й батьки захотіли послати їх до української школи, то виявилося, що діти хоч дещо і розуміли, все ж розмовляти по-українському було їм тяжко. Вони не могли вимовити звуків: х, ль, ж, р, я. Українська мова здавалася їм вже чужою, а батьки диваками, які не мали належного авторитету. На цьому тлі між батьками й дітьми поставали суперечки, що переростали в родинні драми.

Розмови з батьками.

Запит: „Скажіть пані Б., чому ваш син пропускає лекції і не виконує шкільних завдань в школі українознавства?" — Відповідь: „Мені вже набридло сваритися з ним кожної суботи й неділі, щоб спонукати його піти до української школи, або до церкви! Я працюю вночі, чоловік — вдень та ще й будуємо новий дім. Чоловік мій не має часу, а мене син не слухає і чим далі, то все гірше. На нього вже скаржаться вчителі й американської школи. Ми з чоловіком так тяжко працюємо! Але для коло?" Вона, плачучи, розповіла про свого старшого сина, якого поліція після розшуків два рази приводила до батьків.

Зайшовши до помешкання другої української родини, запитую батька, чому син відповідає йому по-англійському? Відповідь: „Бо йому по-українськи важко говорити, та крім того він хоч і знає, то соромиться зі мною говорити по-українськи. А як побачить мене серед американців, то вдає, що не пізнає: такий сором'язливий став!"

На моє прохання говорити з дітьми в хаті по-українськи, придбати українську пресу, дитячий журнал „Веселку" — батько рішуче відповідає, що він на читання української преси та на розмови з дітьми по-українськи не має часу, бо працює „овертайми", а дружина українською мовою не володіє.

Переговоривши з батьками відсталих учнів, звертаюсь до батьків, діти яких вчаться добре,

Запит: „Скажіть, пані Ш., яких методів ви вживаєте, що ваші діти гарно говорять і вчаться по-українськи?" Відповідь: „Не думайте, що це легка справа! Побачивши негативний вплив на дітей чужого оточення, ми з чоловіком поставили рішучу вимогу до своїх дітей — розмовляти між собою і з батьками вдома тільки по-українськи. Але діти є дітьми. Вони іноді в розмовах між собою забувають про це і вживають англійські слова. Тому треба за ними постійно стежити і виправляти їхню мову. Важливу ролю для збереження українських дітей відіграють: український дитячий садочок, школа українознавства, українська церква, до чого дітей від малих літ треба привчати. Я сама німецького походження і по своєму досвіду знаю, яке то щастя для людини є володіти кількома мовами. Англійська мова тут є державною, яку діти опанують швидко без будьякої допомоги батьків. Але якщо батьки не навчать своїх дітей української мови, то їх діти будуть втрачені для української Церкви і для української громади. Бо у зденаціоналізованих дітей, звичайно, постає комплекс меншевартости, при якому вони з погордою ставляться до всього українського, в тому й до своїх рідних українських батьків!„ „Скажіть, пані Ш., як ваші діти проводять час поза школою?" Відповідь: „Я маю шестеро дітей, сама слабого здоров'я і не працюю для заробітку. Один лише чоловік працює на фабриці. Тому в мене кожна дитина ,крім шкільних завдань, має певні обов'язки у щоденній домашній праці. Кожної суботи діти йдуть до української школи, а в неділю до церкви. Вільного часу для розваг діти мають дуже мало, і це дає мені змогу тримати їх під своєю контролею. У вільний час я з дітьми читаю по-українськи оповідання, або байки, переважно з „Веселки", телевізії не маємо, бо вона забирає багато часу і здоров'я у дітей, розвиваючи у них нахил до злочинности і сексуалізму".

Висновки.

1. Українська розговірна мова це той мінімум, без якого українські діти втрачають свої зв'язки з українською Церквою та з українською громадою, бо не розуміють українських Богослужб та не можуть порозумітися з українцями.

2. Досвід показує, що ті діти української нової еміграції, які не володіють українською мовою, просякають комплексом меншевартости. Вони не хочуть ходити до української церкви і української школи та зневажають своїх батьків, бо вважають їх „гіршими" від американців.

3. Українські діти, котрі володіють українською мовою, швидко опановують англійську без будь-якої допомоги батьків. Але англомовним дітям опанувати українську мову з психологічних і мовних причин дуже тяжко, бо в англійській мові немає таких звуків, як ж, ль, р, х, щ, я.

4. Для збереження українських дітей і свого власного авторитету батьки мусять рішуче вимагати від дітей говорити між собою і з батьками лише по-українськи, посилати їх до українського дитячого садка, до школи українознавства, до українських молодечих організацій та безперебійно забезпечувати їх українською дитячою літературою.

5. Треба контролювати і обмежувати дітям користування телевізією, бо вона часто шкідливо впливає на їх виховання і здоров'я.

6. Ті українські діти, які допомагають батькам в їх щоденній домашній праці і перебувають під контролею батьків, краще розуміють і поважають своїх батьків, ніж ті діти, що перебувають довгий час в чужому середовищі, або пересиджують біля телевізії.

Діти — найдорожчий скарб батьків. Навчити дітей своїх говорити по-українськи та дбати про їх релігійно-національне виховання є головним обов'язком усіх українських батьків. Бо яка користь буде тим батькам ,які лише про доми і гроші будуть дбати, а дітей своїх втратять? Чи добре їм буде доживати свого віку покривдженими і самітними? Українська мудрість відповідає на ці питання так: „Як постелиш — так виспишся!"

„Свобода" **Т. Тещук.**

На нев'янучий вінок нашої довголітньої заслуженої членки, бл. п. Марії Лисько-Степової, яка упокоїлася 25 серпня 1968 року, складаємо 10.00 долярів на журнал „Промінь". Разом з тим висловлюємо глибоке співчуття чоловікові бл. п. Марії, проф. А. Степовому по утраті його вірної приятельки — дружини.

За відділ ім. Лесі Українки,
Надя Грицина, Монтреал.

— — — —

В другу річницю смерти мого дорогого мужа, бл. п. Юрія Фелюшко, який упокоївся 13-го вересня, 1966 року, замість нев'янучих квітів, складаю на журнал „Промінь" $5.00. Хай канадійська земля буде йому легкою.

Бувша дружина Стефанія Костюк,
Норт Сурей, Б. К.

З Конвенції Канадійської Національної Жіночої Ради

Цьогорічна Конвенція К. Н. Ж. Р. з ряду 75-та відбулася в днях 2-7-го червня 1968 року в Едмонтоні, в приміщенні Листер Гол в Альбертійському університеті.

Була це одна з успішних конвенцій, що їх кожного року організує К.Н.Ж.Р. в іншій провінції. На цій конвенції в Едмонтоні було присутніх 155 делеґаток, які репрезентували 750 тисяч канадійського зорганізованого жіноцтва.. В цім числі велика частина учасниць становили голови Провінціяльних Жіночих Рад, уступивші голови, вшановані членки і відзначені медалями сторіччя Канади.

Офіціяльне відкриття першої сесії відбулося в неділю 2-го червня вечером, що його довершив священик, голова Ради Едмонтонських Церков Дж. І. Біґело. Повстанням з місць вшанували учасники покійних членок.

З нагоди 75-ліття К.Н.Ж.Р. надіслали свої привітання такі особистості: прем'єр Канади дост. Р. Е. Трудо, дружина ґенерал ґубернатора Канади, пані Р. Митченер і 60 інших видатних осіб. Після привіту, голови пані Милн, уступивша голова пані Стін переказала історію подарунку від пані Пентленд, дочки пані Абердін і як цей дарунок був адоптований Канадійською Національною Жіночою Радою. Є це емблема посту голови — у формі дорогої шпильки. Пані Стін з певними формальностями пришпилила цей емблем влади пані Милн. Вона перша, що буде носити його, аж поки передасть наступній голові.

Пані М. Дікур пояснила учасницям конвенції про виставлені в залі образи і що їх малювали українські мисткині: Р. Леонард, М. Фіґоль і пані Каліновська.

Голова К. Н. Ж. Р., пані Милн привітала чотири нові організації, які вступають у федерацію Ради: Принс Альберт Кавнсил оф Вимен, Ремембранс Асосієйшон, Силвер Крос Вимен оф Кенеда і Об'єднання Жінок Ліґи Визволення України. Висловила також привітання членкам ріжних організацій, які впродовж року були нагороджені членством на життя. Між такими була пані Анна Токарик з Гамільтону.

По скінченні формального відкриття, вшановано пані Миросю Дікур, голову Едмонтонської Жіночої Ради і заст. голови пані Е. Галверсон членством Ради на життя. З нагоди 60-ліття Едмонтонської Жіночої Ради, її довголітня голова пані Мирося Дікур запросила всіх делеґаток до свого дому на чай.

Першу загальну і ділову сесію переводила пані Милн. Вона піддала до відома, що Рада мала дефіциту на 600 долярів за видання „Річника" з 1967 року. Було рішено, щоб вжити нову

Світлина з учасниць українок на річній конвенції К. Н. Ж. Р. в Едмонтоні з головою Ради пані Милн. Сидять у першім ряді зліва направо: пані Галя Гнатишин, заст. голови К. Н. Ж. Р., пані Милн — голова і пані М. Дікур — голова Едмонтонської Жіночої Ради.

програму публікацій: журнала, новинок і річника в однім спеціяльнім виданні. Головною точкою на програмі дня була промова представника окружного відділу державного секретаріяту горожанства п. Р. Кона. Після промови делеґатки поділилися на групи для дискусій. По цім голова кожної групи подала свої рекомендації.

У вівторок, під керівництвом д-ра Дж. Катз, голови комісії Міжнароднього Року Прав Людини на Брітійську Колюмбію відбулась широка групова дискусія. Було взято під увагу загальне відношення до індіян. Прийнято рішення приділяти більше уваги до тих співгромадян Канади, які з певних причин чуються менше-вартними у канадійськім суспільстві.

З нагоди 80-ліття Міжнародньої Жіночої Ради і 60-ліття Едмонтонської Жіночої Ради, учасники з'їзду були гостями провінціяльного уряду Алберти на прийнятті в Едмонтоні. На цім прийнятті за стараннем пані М. Дікур, провів молитву перед вечерею Всеч. о. М. Юрківський.

Пані Ровсайн представила головного промовця, дост. Дж. Грента Мекювен, представник королеви провінції Алберти. Шановний гість промовляв на тему „Осяги жінок в політичному світі". У своїй промові доповідач порівняв жіночі права до питань в році прав людини. Він дав признання жіноцтву, цитуючи думки видатних жінок Алберти та імена жінок в політичному житті провінції. Подяку за промову гостеві висловила пані Галя Гнатишин.

Останнього дня конвенції вив'язалась досить гаряча дискусія над невідповідними програмами телевізії. Були дуже гостро засуджені всі такі передачі, які характеризують зниження моралі, фільми пересадними картинами полових відносин, вульгаризм і брак естетики. Рішено було вислати листа протесту до комісії С.Б.С. з домаганням, щоб припинити всі ці неестетичні фільми.

Наступна конвенція Канадійської Національної Жіночої Ради відбудеться в провінції Онтаріо в місті Лондоні і буде тривати лише три дні в днях 3, 4 і 5 червня 1969 р.

Більша частина конвенції була присвячена резолюціям, дискусіям над резолюціями.

Параскевія Сліпчук,

делеґатка Союзу Українок Канади.

ВІТАЛИ ЗАСЛУЖЕНУ ЧЛЕНКУ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ
Торонто, Онт.

Доця Мандзюк

В неділю 22-го липня 1968 року, зійшлися приятелі і родина до хати пані Доці Мандзюк (бувша пані Д. Гуцуляк), щоб привітати її з нагоди дня уродин, які припадають на 17-го липня.

Але приятелі раніше зійшлися, щоб на час приготовити обід. Коли пані Д. Мандзюк увійшла до хати, вона справді застала велику несподіванку — гурт приятельок, які господарили в її домі. Була це рівночасно і велика приємність для неї, а тимбільше вона відчула ту велику щирість і теплоту між своїми приятелями, разом із родиною.

Перше її привітала давня приятелька пані Ганка Ковальчук (Романич), яка прибула з Ст. Кетеринс, Онт. до Горонта, яка знала пані Мандзюк ще віддавна і як вона працювала в Союзі Українок Канади, коли ще була у Вінніпезі. Також при тій нагоді привітала її сваха, пані Анна Трач із Ванкуверу.

Початок праці пані Доці Мандзюк, знаходиться в історії Союзу Українок Канади. Через кілька років була вона касіеркою у Провінціяльній Екзекутиві на Манітобу. Це було ще 1934 року. Тому можна багато навести і написати про неї, однак бодай вкоротці треба згадати про ту працю, яку вона зробила за ті роки, що проживала в **Торонті.**

Від дня свого приїзду з (Вінніпегу) до Торонта, пані Доця Мандзюк відразу вписалася до відділу Союзу Українок імени кн. Ольги при Катедрі Св. Володимира, і виконуючи різну працю при відділі, вона опісля стала головою Провінціяльної Екзекутиви на Східню Канаду. За роки її головства, вона багато зробила доброї праці. Пані Доця Мандзюк цікавилася мистецтвом Союзу, музеєм, збіркою експонатів, а сама вона має велике замилування до народнього мистецтва. Завдяки її ініціятиві і при помочі членок Екзекутиви Союзу Українок, було відкрито філію Музею в Торонті. Поза тим пані Доця Мандзюк належала до англомовних організацій, як „Жіноча Рада" і „Кенедієн Генді Крефтс Ґилд" в Торонті. Пані Д. Мандзюк входила до управи відділу Союзу Українок ім.

княгині Ольги, працювала як фінансова секретарка через кілька років. В центральній управі Союзу Українок Канади займала позицію заступниці голови через кілька років. І в якій праці вона б не була, та впродовж свого побуту в Торонті через довгі роки, вона завжди щиро працювала для організації Союзу Українок Канади і для добра нашої церкви.

По смачнім обіді приятельки пані Мандзюк вручили їй подарунок від присутніх. Велика подяка належиться нашій господині пані П. Ясінській та пані Е. Деренюк, які приготовили такий смачний обід разом з панями, які їм помагали.

Скоро минав час на товариській гутірці, за співами рідних пісень та веселого настрою. З цієї нагоди пані Анна Бойко та А. Євчук пригадали про ще одну приятельку, яка би радо була прилучилася до привітань і побажань іменинниці — наш журнал „Промінь" і присутні гості радо відгукнулися на цю згадку та зложили на пресовий фонд „Променя" 17.00 долярів.

Зложили по 1.00 дол. — Анна Бойко, Анна Євчук, Анастазія Пелешок, Клим. Грабовська, Марія Колодій, Марія Мудра, Стефанія Григоряк, Анна Трач, Наля Боднар, Палагія Ясінська, Емілія Деренюк, Єлисавета Деренюк, Марія Чернюк, Розалія Степанович, Анна Стахів, Ганка Ковальчук, Д. Ґураль. **Анна Євчук.**

ВІДДІЛ „ДОНЬКИ УКРАЇНИ", МОНТРЕАЛ

Вже кілька років під ряд, спеціяльний комітет, під проводом пані Анастазії Ковальчук, занимається імпрезою „Весняний Чай і Показ Моди". Ціль цього комітету є, придбати фонди на сплату довгу Собору Св. Софії.

У гарній атмосфері, при смачній перекусці, цікава публика має нагоду побачити найновіші моди і виграти „несподіваний подарунок". Членки комітету прикладають всі старання, навіть втягають до помочі своїх чоловіків, щоб прикрасити залю, сцену, приготовити підвечірок, і цим способом, задоволити публику, яка щороку гарно забавляється і висловлює признання комітетові.

Цього року до комітету входили пані: М. Зимовець, О. Регуш, С. Випрук, А. Ковальчук, М. Сібіонак, Г. Легукет, М. Березка, О. Ярушевська, С. Головач і М Текела.

Модельками були членки Жіночого Товариства, а при фортеп'яні приграваля панна Ольга Малишко. **К. К.**

Зліва направо: М. Зимовець, О. Регуш, С. Випрук, А. Ковальчук, М. Сібійонак, Г. Легукет, М. Березка, О. Ярушевська, С. Головач, М. Текела.

Зустріч з головою Союзу Українок

Заходами двох відділів Союзу Українок в Торонті ім. Княгині Ольги і Тризуб відбулася 18 березня 1968 року зустріч з головою організації Союзу Українок Канади пані Лесею Хорош-Ґреґорі.

Святочну імпрезу відкрила голова місцевого відділу ім. кн. Ольги, пані Таісія Бевш-Копил. Панна Віра Шевчук, членка відділу Тризуб вручила голові Союзу Українок Канади пані Лесі Хорош-Ґреґорі китицю квітів. Програмою керувала голова програмового комітету пані Валентина Лавренюк.

Голова відділу Тризуб, панна Стефанія Олійник представила присутнім голову Союзу пані Лесю Хорош-Ґреґорі, розповівши про її суспільну діяльність від юних літ та попросила її до слова.

У своїм обширнім і змістовнім слові пані Л. Хорош-Ґреґорі обговорила цілі і завдання нашої організації. Вона сказала, що жінка в організації зростає інтелектуально. Тут вона зберігає любов до всього свого рідного, плекає шляхотні прикмети характеру, знайомиться з культурою свого народу, зберігає пошану до віри своїх батьків, Церкви та релігійних традицій. Працюючи в організації українська жінка служить своєму народові. У своїм дальшім слові оповіла про свої відвідини відділу в Оттаві, висловлюючи своє повне вдоволення з їхньої праці. На закінчення своєї промови заохочувала нас всіх дружньо працювати, як одна велика родина в складі наших самостійницьких організацій.

Добр. М. Фотій, вітаючи голову Союзу від місцевого відділу, переконливо висловила сподівання на молодші сили в проводі нашої організації, а зокрема її, голови Лесі Хорош-Ґреґорі та побажала їй сили й успіхів в її плянах і праці. Вітали нашу дорогу гостю: довголітня працівниця пані М. Шевчук, пані Лариса Килимник та інші. Досі ми були піднесені важливим моментом зустрічі з головою нашої заслуженої організації Союзу Українок Канади пані Лесі Хорош-Ґреґорі, відчуваючи і поділяючи ту відповідальність, яку вона взяла на свої молоді, але надійні плечі.

Після короткої дискусії відбулося чайне прийняття, що його приготовила пані Михайлюк при допомозі інших пань. Ця спільна імпреза надовго залишиться в пам'яті членок обидвох відділів — кн. Ольги і Тризуб.

Єлисавета Василів, рек. секр.

П. Балей

Із записника моєї Матері

Я хотіла ластівкою метнутися, але моє тіло задеревіло, а в ногах неміч. Коли пустила його в хату, він стояв передо мною високий і похилий, несмілий і наче засоромлений. Я тремтіла усім тілом і не знала, що почати з собою. При скупім місячнім світлі я бачила вогники його очей, що звикли до темряви, блідість його обличчя, обрамованого довгою розділеною бородою і більше нічого. Нарешті, він простяг до мене руки.

— Маріє, ти не вітаєш мене?

Його голос дрижав від притаюваного жалю і від тих усіх почувань, що при такій зустрічі стрясають душею людини. Я кинулася йому на груди й зайшлася від невгомонного плачу... На руках у нього мені стало знову затишно і безтурботно, як дитині на руках матері...

Ми просиділи цілу ніч, а діти спали. Ми говорили про все. Я розказувала про своє горе, а він про своє. Лише про останні невдачі він не згадав ні словом, а я й не питала. Я відчувала як тяжко йому про це думати і говорити. Ще вчора я злораділа на саму думку, що коли він прийде, я запитаю: „Ну, і хто був мудріший — я чи ти?" Але коли побачила його зможеного і його сум та біль по втрачених сподіваннях, така злоба здалася мені ножем у його перемучене серце, і я мовчала.

— Скільки вас лягло? — запитала лише.

— Багато. — І його зір помандрував знову крізь вікно, такий сумний та болісний. Я присягнула б, що він ще раз блукав душею по тих боєвищах, по переповнених шпиталях, і збирав ті тернові вінки... І це було вперше, що цей погляд не вразив мене.

Вдосвіта я нагнулася над дітьми, щоб збудити їх, але він не дав.

— Хай сплять, а ми посидьмо ще вдвоє, — сказав.

І ми сиділи. Сиділи й раділи одне одним. Увесь біль, терпіння і досада пропали і мені здавалося, що ми тількищо вчора розійшлися, посварившись за щось велике, і нам було важко; а вже сьогодні зійшлися знову, щоб сказати одне одному, як нам було погано...

І я простила йому все.

Потім постригла його бороду і подала бритву.

— Не хочу, щоб Мирон побачив тебе інакшим, ніж таким, як ти відходив, — сказала я.

Рано Мирон проснувся і сів на ліжку. Глянувши на нас, почав терти кулаками очі. Василь сидів непорушно, а його уста дрижали.

— Миросю, сину мій!.... — і в ту ж мить Мирон лежав уже на грудях у батька. Я дивилася, а по моїх щоках спливали сльози....

Зате Ліда зустріла його як цілком чужого. Василеві було прикро, а мені соромно, як тому, хто занедбав свій обов'язок. Але сьогодні вона знає вже свого тата і леститься біля нього навперейми з Мироном.

Боже, дякую Тобі, що повернув Ти дітям батька! Хай же він тепер клопочеться ними, бо я така втомлена, така слаба....

20. 6.

Невже ж не маю права на відпочинок? Невже ніколи не смію почувати себе втомленою і не зможу зазнати безтурботного сну?... Ще не вспіла я натішитися поворотом чоловіка, як знову треба було виручати його від тюрми, а може й від смерти.

Три дні тому приїхала польська поліція, щоб заарештувати чоловіка.

Поводилися грубо і погрожували всякими карами. Василя замкнули, а я знову кидалася на всі боки, щоб вирвати його. Не помагали ні благання, ні ручителі. Щойно моя остання біжутерія, яку ховала для Ліди, вплинула на коменданта поліції. Він звільнив чоловіка і наказав голоситися щотижня на поліційній станиці. Богові дяка, що так покінчилося!....

Як то добре, що людину можна купити. Коли б не було перекупних, життя стало б ще важче.

Нарешті ми впоралися з найважливішою роботою. Василь кинувся до господарства з такою охотою, що усе село дивується. А він днями й ночами працює. Поле обробив, як огородець, коні у нього, як сливки, а в хліві дві корови. Батько кульгає цілими днями по подвір'ї, направляє статок, а ввечорі вчить Мирона плести батоги й увесь час піджартовує. Він дуже любить свого внука і з щораз більшою пошаною дивиться на зятя. А я така рада і щаслива! Мені хочеться співати і здається, що світ став гарнішим, а люди — всі добрі та привітні.

Вчора при світлі стругав Мирон з дідом зубці до грабель, а Василь забавляв Ліду образками з букваря. Мені нараз стало жаль, що Мирон через війну відстане в науці.

— Василю, — обізвалася я, — ти б краще подумав про науку Мирося, а то він забуде й те, чого навчив його твій брат.

Чоловік, приглядаючись до Мирона, запитав:

— Миросю, що ти б хотів робити — учитися з книжок чи бути господарем.

Мирон без надуми відповів: „Я хочу вчитися на шевця".

Всі ми сміялися з цієї несподіваної відповіді, а найбільше подобалося це дідові.

— Добре, — сказав чоловік, — але поки будеш шевцем, то перед тим треба навчитися читати, писати й рахувати. Без цього й шевцем добрим не будеш.

І так почалася дальша наука нашого сина.

20. 9.

У нас знову війна. Я ще раз переживаю страхіття і мені здається, що все це без кінця. Тепер у нас большевики. Я ніколи ще не бачила, щоб військо було таке голодне, обірване і розпущене. Грабують усе, а найбільше ласі на коней. Але я перш за все боюся за Василя. Тремчу, щоб не доказав хто, що був він у Галицькій Армії, бо тоді розстріляли б його як контрреволюціонера. Через те він увесь час у лісі з кіньми, а з ним і Мирон. Не помагають жадні прохання ні погрози — Мирон уперся бути разом з батьком. І я знову викрадаюся, як злодій, з хати, щоб занести їм їжу.

27. 11.

Немає такого лиха, щоб не було ще більшого. Мені здавалося, що поляки — це вже щось найгірше. Я стільки зазнала від них, стільки натерпілася, що вже сам однострій польського жовніра наводить на мене страх. Та коли перейшла туди й назад большевицька армія і прийшла знову польська, я немов зраділа. На щастя в нашій околиці не було боїв, а поляки поводилися досить пристойно і ввічливо. Між ними трапляються й наші люди.

Одного дня стояли у нас на квартирі. Один зайшов у хату, глянув по образах і всміхнувся. А звертаючись до чоловіка, запитав:

— Ви православні?

Чоловік притактнув.

— Я також православний — говорив жовнір. Перебував у Франції, і щоб вернутися на рідні землі, вступив до польського війська. Сам він з Білгорайщини.

— Не бійтеся, ми свої люди. У мене вдома батьки і молодша сестра. Вже п'ять років, як їх не бачив. Коли б уже покінчилися війни і зажити спокійним життям! — зідхнув і, сівши на лаві, почав розмовляти з чоловіком про всяку всячину.

Я заспокоїлася, а одночасно мені так сумно-сумно стало... Чому, Ти Господи, допускаєш, щоб брат ставав на брата? Чому розкинув Ти нарід цей — що так само молиться, однаково говорить і того самого прагне — по різних ворожих таборах та помішав його думки?...

Я нічого не говорю, але коли подумаю, що Василь мав би так воювати, як цей з Білгорайщини, мені стає радісно, що він воював там, де боронили власну долю та рідну землю. Боюся про це нагадувати, та потайки я горда з цього, хоч надаремні були його і мої страждання.

Від 1921 року.

... І так проходять дні за днями. Чоловік з батьком господарять, ми з мамою завалені жіночими роботами, а Мирон ходить до школи. Хай учиться, наука всюди однакова, а коли прийдеться нам жити під Польщею, то й для нього краще, бо знатиме польську мову.

.... Вечорами чоловік помагає Миронові в науці, а після відроблення шкільних вправ, учить його з українських книжок. Я слухаю і мені це так подобається! Нетерпляче жду кожного вечора, коли Василь розгорне стару грубу книгу і обидва читатимуть рідною мовою....

3. 12. 1923.

Мирон був тяжко хворий. Одну добу боровся зі смертю, а ми з чоловіком не відступали ні на хвилинку від його постелі. Та, Богу дякувати, він переміг недугу. Тепер ми радимося, що з ним зробити. Він хворобливий і слабосилий — на господарстві не здужає. Навіть дідо радить посилати його до гімназії, коли закінчить сільку школу.

8. 5. 1925.

Я б так хотіла, щоб люди були добрі одні для одних, щоб закинули ворожнечу, яка спирається на походженні, вірі, мові і на всьому тому, що є в нас, а супроти чого ми безсилі, бо не вибирали ми собі ані віри, ані мови. Що ж винна я, чи мої діти, що родилися між таким, а не іншим народом? Чому лагідніше карається винуватців за злочини, ніж карається за те, що людина живе такою, якою їй Бог звелів жити? Де тут толк? Чому люди не думають і не керуються розумом, а пристрастями? Чому не любов, а ненависть є товчком до діл супроти ближнього, байдуже, як би він говорив чи молився?.....

(Продовження на ст. 18)

PROMIN

Vol. IX, 10 ENGLISH SECTION October, 1968

HUMAN RIGHTS AND THEIR PROTECTION

By Prof. W. S. Tarnopolsky

Civil liberties, or human rights and fundamental freedoms, are claims asserted against the state by man. Once a certain demand is accepted as a civil liberty, it places an obligation upon the state. It may be that there is a demand that the state not interfere with the individual's right to speak or write freely, to associate or assemble peacefully with others, or to worship as he chooses. However, mere non-encroachment by the state may not be enough. Such a liberty usually requires the protection of the state against interference by other individuals or groups.

Some human rights need not only a shield against wrongful intervention, but also a sword directed against those who have the ability to prevent their achievement, that is, the right to a job, home, or food, without discrimination because of race, religion, colour, sex, or ethnic or national origin.

Some human rights and fundamental freedoms (only recently recognized as such, and that not without some reservations by traditionalists) can be attained only when the state becomes a provider in addition to being a protector. Thus, even if protection from loss of job or income, or compensation for loss of life, limb, or the family wage-earner, were accepted as rights which should be fulfilled, such rights cannot be realized unless the state undertakes positive measures in order to cater to certain human needs.

The type of civil liberty one is concerned with will partly determine the effectiveness of constitutional and other governmental declarations on human rights and fundamental freedoms.

CIVIL LIBERTIES DEFINED

There are many different classifications of civil liberties. First, there are the *political civil liberties* — freedom of speech, press, religion, assembly and association. The second group, the economic civil liberties, are difficult to determine because they are in flux. At one time one would have included freedom of contract, the right to bargain freely, the right to own property. Now some of these rights and freedoms are restricted to the extent that they interfere with other claims deemed superior, such as minimum wages, maximum hours, the need to prevent the use of child labour, and the need to provide a minimum living standard.

Legal civil liberties, which have been accepted by English constitutional lawyers as a prerequisite to the protection of all other civil liberties, include such fundamental concepts as the right to *habeas corpus*, the right to be heard before being deprived of rights or liberties, the right to have one's case adjudicated by an impartial tribunal, the presumption of innocence until proved guilty. Finally — and these are the civil liberties which have received greatest prominence since World War II — are the *egalitarian civil liberties*. These include the right to accommodation and employment, the right to an education and to public services, without discrimination because of one's race, colour, religion, sex, or ethnic or national origin.

In discussing the effectiveness of governmental declarations of civil liberties on each of the above categories, an important factor to consider is the type of declaration one has in mind.

A declaration of civil liberties may be intended as nothing more than a statement of principles or objectives. It may be merely a solemn recitation of a presumed state of facts for the sake of bringing to the attention of the various organs of government certain criteria which are to guide them in their dealings with citizens and the society which they govern and administer.

The best-known international instrument illustrating this type of proclamation is the Universal Declaration of Human Rights. In Canada illustrations of this type of declaration are to be found in the preamble to, and Section I of the Canadian Bill of Rights, as well as the preamble to the Ontario Human Rights Code.

Other provisions for the promotion of civil liberties may be strict rules of law, and may or may not afford an aggrieved individual an opportunity to obtain judicial redress.

MAY ELEVATE OR REDUCE

The intent of legislature which passes civil liberties legislation will not necessarily be accepted and acted upon by the courts. The judiciary may elevate a relatively innocuous provision into an overriding one. Perhaps the best known document which has attained a sanctity and an overriding importance far surpassing the intent of its makers is Magna Carta. Similarly, the Supreme Court of Canada, or at least some members of it, have turned to the preamble to the British North America Act (which states the desire of the founding provinces to be federally united "with a Constitution similar in Principle to that of the United Kingdom") and built upon this preamble some of the most important judicial dicta affecting civil liberties in Canada.

On the other hand, what may have been intended as a binding Bill of Rights may be reduced to a mere declaration. Thus, although the Canadian Bill of Rights was intended to enshrine certain civil liberties, to date it has not effected a single important change in the law as applied by Canadian courts.

The extent to which the judiciary will give effect to the intention of the legislature to give paramountcy to provisions for the protection of civil liberties will be determined partly by whether the judges are positivist or activist. However, perhaps equal in importance to the personal characteristics of the judiciary is the constitutional character of such provisions, as well as the degree to which they are entrenched in the constitution.

The question to be considered in the case of the Canadian Bill of Rights, therefore, is whether it is any less constitutional than the Bills of Rights of countries such as India or the United States, and whether it could be entrenched in the constitution.

The British North America Act does not contain all of our constitution. We have "ordinary" statutes like the Governor-General's Act, the Speaker of the House of Commons Act and the Supreme Court Act, to name only a few, which deal with the rights and powers of governmental institutions, and which are no less solemn nor less a part of our constitution than is the British North America Act. Like these, the Canadian Bill of Rights is part of the constitution of Canada.

However, there is no doubt that the Canadian Bill of Rights could be entrenched.

Its inclusion in the British North America Act would give it an aura of importance to convince a hesitant judiciary that Parliament does intend that its terms override prior or subsequent inconsistent legislation.

If the Canadian Bill of Rights were to be entrenched, and an activist judiciary were to begin to give it a wide interpretation, then considerable prominence would have been given to judicial review. In these circumstances the extent of the latitude given to the judiciary will be affected by the content of the bill, and the precision with which the various rights and freedoms are defined.

Some provisions for the protection of civil liberties are brief, and give wide latitude to the judiciary to define their extent and their limits (e.g., the United States Bill of Rights, and Section 1 of the Canadian Bill of Rights). Some are detailed, and attempt to give precise definitions of what the legislature had in mind when enacting them (e.g., the Bills of Rights of the new Commonwealth countries).

WHAT IS FREEDOM OF RELIGION?

In the case of the former, it is the courts which truly determine what is meant, for example, by freedom of religion. Does it include the right to have no religion? Does it include the right to abstain from religious observances in schools? Can the right to worship freely be abrogated for the sake of public health or morality?

The detailed Bills of Rights do not answer all these questions, but they are more explicit than those which leave these questions solely for the courts to determine. Although there is no way to ensure that the judiciary will give the interpretation which the legislature intended, the extent of the difference may be minimized.

On the other hand, since one of the most important purposes of a Bill of Rights is to prevent abrogation, abridgment or infringement of rights or freedoms in the heat of controversy over some public crisis, there may be a valid argument against setting out too specifically what each right and freedom includes, and what the limitations upon it are.

A constitutional declaration in the form of a Bill of Rights is probably most effective in regard to the fundamental freedoms of speech, press, religion, and assembly and association. This is because these freedoms are largely determined in terms of what is not forbidden by the state. One may say or write whatever the law of the land does not prohibit. One may worship

in whatever way is not forbidden. One may assemble and associate with others in any manner that is not proscribed. Whatever is not forbidden is thereby lawful.

WHAT ARE THE LIMITS?

The only problem is the setting of limits. How much speech is free speech? Is legislation on obscenity consistent with freedom of speech? Can we accept legislation prohibiting "hate literature" or inciting to group hatred as a legitimate encroachment upon unlimited freedom of expression?

If the Bill of Rights does not specify the accepted limitations upon the political freedoms, and merely declares them as if they were unlimited values, then it will be the judiciary which will have the task of weighing competing ends.

The status of legal civil liberties probably is the best gauge for determining the position of human rights and fundamental freedoms in any country. Unless these are assured, a Bill of Rights, as well as the constitution itself, are mere unenforceable declarations. The fact that an entrenched Bill of Rights is not necessary for legal civil liberties to be recognized and protected is illustrated by the United Kingdom. However, the fact that a Bill of Rights can be important in their fuller realization is illustrated by the United States.

The most important of these rights is the right to counsel. Anglo-Canadian law has accepted the right to be heard, along with the right to be tried before an impartial tribunal, as the two fundamental rules of "natural justice." And yet what value is the right to be heard without the right to counsel? This is particularly true of the administration of criminal justice, but it is equally true of the administration of justice generally.

The fact that thus far the Supreme Court of Canada has not recognized and enforced the right to counsel, even though it is explicitly set out in subsections (c) (ii) and (d) of Section 2 of the Canadian Bill of Rights, does not detract from the argument that a properly phrased provision could promote the attainment of this right.

DISABILITIES

There are disabilities in this area of civil liberties which no proclamation or constitutional guarantee can of itself alleviate. The most important is that a right to counsel is meaningless to an indigent person unless it includes the right to be provided with counsel. Another deficiency in the administration of justice which a Bill of Rights cannot solve is undue delay in hearings. If the courts are overworked, ever a right to be provided with counsel is of little avail if the accused has to wait for mouths pending hearing of his case.

The history of the United State leaves no doubt that a Bill of Rights which is directed only at limiting the powers of government is inadequate for the purpose of protecting individuals from discrimination. It is necessary to go further and enact legislation which will prevent discrimination by private individuals and groups. The experience of about thirty American states, as well as that of several Canadian provinces, especially Ontario, has shown that human rights legislation can be effective in supplementing a Bill of Rights in protecting individuals from overt forms of discrimination. But such legislation will be effective only if there is a full-time commission charged with administering it.

It is not so much a question whether legislation can promote better conditions for members of minority groups which have suffered discrimination, but rather what is the most effective type of legislation in this field.

Prejudice and its resultant effect — discrimination — are learned. People must be re-educated, and where necessary, they must be persuaded that their ideas about such characteristics as race, colour, religion, are myths, or exaggerated over-simplifications. The person who has suffered discrimination gains very little concretely from the mere punishment of the individuale who denies him access to a home, job, or food, in a particular establishment. What he needs is access to these things.

In the end, therefore, it is the general state of health of the society which will determine the effectiveness of any declarations or charters of civil liberties proclaimed by that society. In a country where the constitution itself is not respected, one cannot expect a Bill of Rights to be more than an unrealizable statement of ideals. However, governmental declarations on human rights and fundamental freedoms, whether or not made part of the constitution and entrenched, can provide a shield for minorities, be these accused persons, unpopular disssenters, economically or socially deprived individuals, or persons distinguished by their colour, race, religion, or ethnic or national origin. In a democratic system unpopular minorities are protected only by the restraint and enlightened self-interest of the majority. If events occur which threaten to

ІЗ ЗАПИСНИКА...

(Перенос із ст. 14)

Я боюся своїх думок, але мені здається, що надармо Ти, Господи, розпинався, даремно викупляв своєю жертвою всі народи, проливаючи свою кров. Тебе розділено між церкви та держави і далі розпинають по-своєму — і Тебе і Твою правду.....

Хоч у кожному селі своя церква, відкрита лиш одна на дванадцять сіл. Інші запечатані владою. Далеко ходити в неділю після перепрацьованого тижня, тож пішла я тої неділі до костела. „Бог один для всіх", — подумала собі й пішла. Але недовго молилася. Ксьондзова лайка з амвона, ненависть до „схізми" та ворожі погляди людей в мою сторону вигнали з костела. Я йшла додому, а в моїй душі гіркість, пониження і біль.

Господи, хто дав ксьондзові право судити Твою істину?... Коли правдою є Твоє кожне слово, то хай станеться: „Хто сіє вітер, збиратиме бурю".

10. 5. 1925.

Ніхто не знає так правди, як покривджений. Давно вже мучуся зі своїми думками, а не всилі була признатися, що це мої думки. Щойно вчора матір відважилася на те, чого звичайна людина боялася. Для матері ж жадна кривда не така болюча, як кривда, заподіяна її дитині.

Вчора прийшов Мирон зі школи, заплаканий і заляканий.

— Чого ти плакав, Миросю? — спитала я.

Мирон дивився в землю і мовчав.

— Чого ж ти мовчиш?

Але він, замість відповідати, знову розплакався. Коли заспокоївся, почав говорити.

У школі розповідав учитель з польської історії для четвертої кляси. Мирон уже в п'ятій і вважав, що його це не доторкає. Він сидів в останній лавці і переглядав книжку. Учитель помітив це і накинувся на нього. В своїй ненависті він називав Мирона гайдамацьким песям, мовляв, він знає, що вдома вчать Мирона ненавидіти всього, що польське. Але це заведе його в тюрму.

Зразу я не могла зрозуміти, звідки ця напасть. Коли ж стала роздумувати, пригадала собі, що недавно заходив до нас учитель. От так собі, на гутірку з чоловіком. Тількищо він вийшов, я помітила на стіні між дитячими рисунками Мирона один, на якому польські жовніри здаються українським стрільцям. Малюночок дитячий наївний, а для вчителя — це проблема польськости нашої землі.

Що ж було діяти? Треба і це змовчати.

Увечорі вернувся з поля чоловік і я накинулася на нього.

— Василю, нащо ти розповідаєш Миронові про це? Чому ти вкладаєш у його душу зародки болю і терпіння? Чи думаєш ти, що він буде з тим щасливий?.... Ти вложиш у його молоду душу прагнення і любов до того, чого він не всилі осягнути.

Чоловік слухав і терпів. Він дивився знову тим своїм поглядом, а я й сама не знала, чи ненавидіти його за те, чи боліти разом із ним. Вкінці, він промовив:

— Маріє, чи ж можу я допустити до того, щоб син наш, вирісши, потоптав нашу душу, щоб зненавидів нашу любов і наші терпіння? Не вимагай від мене того, чого сама не хочеш.

І я замовкла. Мій розум бунтується, а я безсила, бо Василь говорить голосно те, що шепоче в душі моїй ледве чутним гомоном. І як же тут боротися з власною душею?

Я вже сама не знаю, чи те, чого хочу для своїх дітей, є щастям.... О коли б можна було погодити терпіння, неспокій, переслідування та вічну боротьбу з щастям людини!

(Далі буде)

СПІВЧУТТЯ РОДИНІ САРЧУКІВ

Засмученій родині бл. п. Василя Сарчука, видатного українського діяча, педагога, довголітнього провідника молоді та члена багатьх українських народніх установ висловлюємо глибоке співчуття — дружині Анастасії, синові Олександрові, невістці Константині, донці Галині і зятеві Несторові Богоносам, внукам і ближчій та дальшій родині Покійного.

Централя Союзу Українок Канади і редакція журнала „Промінь".

— — — —

Замість квітів на свіжу могилу нашого довголітнього приятеля, невтомного трудівника на нардній ниві, будівничого рідного шкільництва, виховника молоді та людини великого серця, бл. п. Василя Сарчука, складаємо в його пам'ять $10.00 на журнал „Промінь". Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття — дружині Анастасії, синові Александрові, доньці Галині Богонос та ближчій і дальшій родині.

Олекса і Анна Назаревичі, Winnipeg.

— — — — —

В днях жалоби, по утраті чоловіка і батька, відомого українського громадянина, бл. п. Михайла Крипякевича, висловлюємо глибоке співчуття дружині Анні і синам Несторові і Денисові, ближчій і дальшій родині.

Редакція журнала „Промінь".

---

weaken this restraint, a Bill of Rights gives a fearless and conscientious judiciary the means whereby excesses may be curbed.

Наталія Кібець

По країні наших батьків

ВСЕ ЙДЕ, ВСЕ МІНЯЄТЬСЯ

Пропливаючи вночі Дніпром, ви побачите червоні заграви на його берегах. Це народжуються гарячі ріки чавуну і сталі, заводів, що стоять понад його берегами. Високими димарями велетнів-заводів зустрічає вас місто чавуну і сталі. Центр Дніпропетровської області **Дніпропетровськ** (колишній Катеринослав і за Української Республіки Січеслав) виник наприкінці 18 ст. Місто будувалося спочатку на лівому березі Дніпра, на річці Кільчені при впаданні її в ріку Самару, притоку Дніпра але природні умови для розвитку великого міста були несприятливі. Лівий низький берег Дніпра часто заливався водою, особливо під час весняної повіні. В 1787 році будівництво перенесли на правий берег. Перші сто років місто розвивалося дуже поволі, лише в кінці 19 ст., коли через Катеринослав пройшла залізниця, що зв'язала Донбас з Кривим Рогом, Катеринослав став швидко зростати і став важливим металургійним промисловим центром. Чи думали колись сивоусі запорожці, засновники села Половиць, що там, де стоять їхні курені, виросте величезне місто в 576,000 мешканців. Зруйнувавши Запорізьку Січ, цариця Катерина II височайше повеліла збудувати на Дніпрі град і назвати його Єкатеринославом. Тепер це великий індустріяльний центр, місто чавуну і сталі.

Дніпропетровськ — велике портове місто. Дніпропетровськ — визначний науковий центр. Тут працюють: Науково-дослідний Інститут чорної металургії Академії Наук УРСР, Науково-дослідний трубний Інститут, Всесоюзний Науково-дослідний Інститут кукурудзи. Тут є університет і інститути: гірничий, металюргійний, хіміко-технологічний, транспортний, інженеро-будівельний, сільсько-господарський та ін. Дніпропетровськ по праву можно назвати містом студентів.

Дніпропетровськ місто чавуну і сталі, місто широких проспектів і бульварів, численних парків і садів.

Недивлячись, що навколо майже самі заводи, вас місто приймає в свої теплі обійми і відкриває перед вами свої багатства. Коли б ви не прибули, він завжди красивий і кожна пора року йому до лиця.

Щовесни пливе над ним ніжний бузковий аромат. Потім на зміну приходить духм'яний запах білої акації. Літо — час буяння квітів, прощальних випускних вечорів. Осінь — багряна, прозора, мрійлива. Місто вкривається різноманітними барвами, а зимою — пухнастий іній на розлогих деревах, нестриманий гомін лихих сніговиць і черги на вугільних складах за вугіллям.... Яка проза!...

Дніпропетровщина є колискою старовинних пам'яток — Запорізька Січ, Жовті Води, село Капулівка, де поховано кошового отамана Запорізької Січі Івана Сірка, а в самому місті Історичний музей, в якому зібрані цінні експонати з історії нашого краю руками видатного українського історика, археолога, етнографа, фольклориста і письменника Дмитра І. Яворницького. В художньому музеї зберігаються оригінальні полотна відомих українських і інших визначних майстрів мистецтва: як І. Репіна, С. Васильківського, І. Бродського, І. Левітана, К. Брюлова, О. Венеціанова та інших.

Один з районів міста, розташований понад правим берегом Дніпра називають Лоцманівкою. Колись, тут мешкали люди, які з покоління в покоління водили човни через грізні дніпровські пороги. Звідси і походить назва. Багато в ньому чудових і визначних місць пов'язаних з визвольними змаганнями і з перебуванням відомих українських письменників і етнографіф, але як і в інших місцях України увіковічнення припадає окупантові (проспекти — „Карла Маркса", ім. газети „Правда", пам'ятники і площі — Леніну, Горькому, двом Пушкіним — один видатний російський поет, а другий герой Вітчизняної війни).

На північ по Дніпру на місті бувшого придніпровського села Кам'янка колись на околиці села були каменоломні) виникло велике, також промислово-металургійне місто **Дніпродзержинськ** з 200,000 населенням. Вогні Дніпродзержинська ніби переморгуються з вогнями Дніпропетровська...

Головним постачальником залізної руди для підприємства чорної металургії центру і півдня України є Криворізький залізорудний басейн. Головне місто Кривий Ріг засновано в 17 ст. запорожцями. В ті часи тут уздовж правого берега річки Саксагані проходив старий Бату-

ринський шлях, яким колись Богдан Хмельницький водив свої полки на Жовті Води. Проходили тут і чумаки з валками, вантажними кримською сіллю, ставали таборами гайдамаки.

І знову згадуємо козаків. Гарне місце вибрали наші прапрадіди. Багатюща тут земля і рослинністю і своїми надрами. Коли попадеш до Кривого Рогу, то здається, що саме це місто є центром області. В ньому проживає понад 300,000 душ населення.

На правому березі широкого Каховського моря стоять, мов два рідні брати, **Нікополь** і **Марганець.** Колись вони були далеченько від Дніпра, а нині води старого Славути підійшли впритул до міських околиць. Недалеко від теперішнього міста Нікополь, на місцевості, що колись звалася Микитин Ріг, за свідченням історичних документів у 1638-1652 р.р. була Запорізька Січ, названа за місцем свого перебування Микитинською.

На березі нового Каховського моря, яке повстало на території бувших сіл Кута і Грушівки виникло нове (1955 р.) село Приморське.

І так, де колись на десятки верст шумів Великий Луг Запорозький, нині гуляють високі хвилі. Молоді індустріяльні міста стали приморськими. Все йде... Все міняється...

АНТИБІОТИКИ.

Сульфаніламіди. Свого часу вони зробили у медицині справжню революцію: дозволили вилікувати такі доти смертні недуги, як чума, сепсис (зараження крові), туберкульозний менінгет тощо. Здавалось, скоро зникне сам термін „невилічима недуга). Та раптом виявилось, що захоплення лікарськими препаратами може обернутися нещастям.

Непомірне вживання сульфаніламідів спричинюється до тяжких порушень діяльности нирок, а антибіотики вносять розлад у мирне співіснування мікробів, що живуть у здоровому організмі.

У дихальній системі, кишечнику, на зовнішніх слизових оболонках є безліч мікроорганізмів. Антибіотики частково знищують мікробів, які перешкоджають розвиткові грибів, стафілококів, кишечної палички. Якщо вживати ці ліки непродумано, до основної хвороби може приєднатися ще й „попутна", а її лікувати набагато важче.

Отже ні в якому разі не призначайте самі собі ліків. Тільки спеціяліст знає, в яких дозах їх приписувати.

Ю. Ф., кандидат мед. наук.

ПАМ'ЯТІ НАЙДОРОЖЧИХ

Юлія Криса.

2-го вересня 1967 року, на 77-му році життя упокоїлася в Бозі бл. п. Юлія Криса. Покійна була рідною сестрою пані Марії Скоренької, яка з сумом, але й з безмірною любов'ю згадує свою сестру.

Покійна Юлія мала всі ознаки правдивої християнки, мала наповнене любов'ю та милосердям, до ближнього, серце. Особливо опікувалася своєю сестрою Марією, яка через тяжку недугу потребувала допомоги.

На прохання пані Марії Скоренької, дня 18-го серпня, Всеч. о. В. Метулинський відслужив панахиду за спокій блаженної душі.

Вічна Їй пам'ять!

о. В. Метулинський.
Виндзор, Онт.

В пам'ять дорогої мами, бл. п. Евдокії Школьної, яка відійшла від нас 3-го серпня, 1967 року, складаємо китицю пахучих квіток — пожертву в сумі 10.00 долярів на пресовий фонд „Променя". Наша мама була завжди діяльною членкою Союзу Українок і раділа кожним числом нашого журналу!

Сумуючі доньки:
Галя Крупа, Марія Плендерліт і Стефка Бредлей.
Едмонтон.

В пам'ять діяльної членки, бл. п. Евдокії Школьної, яка упокоїлася 3-го серпня, 1967 року, на 80 році свого трудолюбивого життя, складаємо скромну пожертву 5.00 долярів на пресовий фонд „Променя".

Марія Гавриш і Стефанія Пауш.
Едмонтон.

У другу річницю смерти моєї дорогої подруги, бл. п. Галини Улишин, складаю в її пом'ять 5.00 долярів на пресовий фонд журнала „Промінь".

Марія Гарбус, Саскатун, Саск.

В пам'ять нашого дорогого батька, бл. п. Василя Щербія з Ґронлиду, Саск., у другу річницю його смерти, складаємо на нев'янучий вінок 5.00 долярів на пресовий фонд журнала „Промінь".

Володимир і Домка Щербій, Содбури, Онт.

Замість квітів на могилу нашої дорогої мами, бл. п. Анни Курилів-Прайснер, складаємо в її пам'ять 5.00 долярів на пресовий фонд журнала „Промінь".

Катерина Гринчук, Марія Вівчар, Анастасія Пережак,
Брентфорд, Онт.

Замість квітів на могилу нашого дорогого мужа і батька, бл. п. Івана Шалая, складаємо в його пам'ять 5.00 дол. на фонд журнала „Промінь".

Дружина **Анна,** діти — **Катруся, Євген і Орися,**
Брентфорд, Онт.

Замість квітів на свіжу могилу моєї дорогої дружини, бл. п. Марії Лисько-Степової складаю 5.00 долярів на пресовий фонд журнала „Промінь".

Прибитий горем муж Андрій. — Монтреал.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

ОСІНЬ

За моря далекі,
Та й за три землі
Журавлі й лелеки
Літо понесли.

В голубих долинах
Скошена трава.
Плахти на калинах
Вітер обрива.

Листя жовто-яре
Сиплеться в саду.
І чубаті хмари
Плачуть на ходу.

Гомонять про кригу
Ріки й ручаї.
І вже просять снігу
Ниви і гаї.

К. Журба

Е. Карр

ХЛОПЧИК І ВОРОНА

Одного травневого ранку о 8 годині Томмі Джонс ішов до школи і, як завжди, проти своєї волі.

— Не люблю я ходити до школи, — сказав він своїй матері, вирушаючи з дому. — Я не бачу в цьому ніякої потреби.

— Але якщо ти не будеш ходити до школи маленьким, — зауважила мати, — ти не зможеш нічого робити, коли станеш дорослим.

Томмі не повірив цьому, і ось тепер, коли яскраво світило весняне сонце, він ішов до школи в дуже поганому настрої.

Біля великого дерева, що росло при дорозі, він кинув свої книжки на землю, а сам зручно вмостився на прохолодній зеленій траві.

— Не піду до школи, — сказав він собі. — Трава значно м'якша, ніж лавка в школі, і приємніше лежати тут під блакитним небом, ніж сидіти цілий день в душній класі.

— Що ти сказав? Не підеш до школи? — озвався хтось над ним.

Глянувши вгору, Томмі побачив стару ворону, що сиділа на гілці дерева поруч з гніздом, яке нагадувало в'язку хмизу.

— Так, — відповів Томмі. — І не піду, а тобі що?

— А чому? Ти не хочеш вчитися? — допитувалась ворона.

— Не хочу, — сказав Томмі. — Дуже потрібно мені вчитися. Виросту, і тоді навчуся всього, що треба. А поки я малий — мені хочеться бавитись.

— А чи можеш ти збудувати собі хату? — запитала ворона, не звертаючи уваги на відповідь хлопчика.

— Ну, цього я ще не вмію, — відповів Томмі. — Але коли я стану дорослим, я мабуть зможу збудувати.

— А чому ж ти не можеш збудувати її зараз? — прокаркала ворона.

— Тому, що я ще не навчився.

— Ще не навчився! — перекривила його ворона. — Глянь на мою хату. Якою вона тобі здається?

— Непогана, — відповів хлопчик, дивлячись на в'язку хмизу. — Але я не жив би в такій.

— Це тому, що ти ще малий і не знаєш, що гарне, а що погане, — сказала ворона. — Я збудувала свою хату сама. Ніхто не вчив мене. Я знала це з першого дня. Кожну гілку я носила в дзьобі, а деякі з них були дуже важкі.

Потім ворона стрибнула на гілку нижче і, суворо оглядаючи Томмі, додала:

— Ти повинен навчитися споруджувати будинки, а ти он який ледачий, не хочеш і до школи йти.

— Але ж є на світі інші справи, крім будинків, — відказав Томмі, намагаючись перевести розмову на іншу тему. — Наприклад, одяг. Людям потрібен одяг. Проте вам, птахам, він не потрібен.

— Хто це тобі сказав? —

гнівно запитала ворона. — А глянь на мій одяг, любий, і скажи, чи бачив ти колись кращий костюм. Чи ти зміг би пошити собі костюм?

— Ну, можливо, що не зміг би тепер, але коли виросту, то мабуть зможу, — сумно відповів Томмі.

— Те саме ти говорив і про будинок, — зауважила ворона. — Ти не можеш нічого робити зараз, а що ж робитимеш дорослим, коли ти не вчишся змалку?

Томмі відчув, що у ворони був незаперечний доказ і нічого не відповів.

— Та ще крім житла і одягу потрібна їжа, — продовжувала ворона. — Де ти береш їжу?

— Мені мама її дає, — відказав хлопчик.

— Кра! То ти ще зовсім маля, — зневажливо каркнула ворона.

— Ні, я вже не маля, — відповів Томмі сердито, — а будеш мене так називати, то я на тебе кину свої книжки.

— А хлопчики не повинні розкидати своїх книжок. Це безглуздо і небезпечно, — сказала ворона поважно. — Я гадаю, що твоя мама дає тобі їсти тому, що ти ще не навчився заробляти собі на їжу. А я сама дістаю собі їжу з того дня, як почала літати, і ніхто не вчив мене, як це робити.

— Слово честі, — сказав хлопчик, — я не знав раніше, що ворони такі розумні.

— Ну, от ти вже дечого і навчився сьогодні, — сказала ворона. — Різниця між хлопчиками і птахами в тому, що хлопчики повинні вчитися, як все робити, а птахи знають все з першого дня життя. От коли б я була хлопчиком, я обов'язково ходила б до школи і вчилася, щоб стати розумною і обізнаною.

В цей час на дереві зібралася велика зграя ворон; і коли стара ворона закінчила говорити, вони всі закричали: „Прраавильно! Прр-авильно! Іди до школи, лінивий Томмі! До школи!"

Вороння зняло такий галас, що Томмі не міг більше витримати. Він зібрав свої книжки, заткнув пальцями вуха і щодуху помчав до школи. Прибіг він вчасно і на лекціях займався так старанно, що вчитель навіть похвалив його. І Томмі прийшов до висновку, що в школі не так уже погано.

А коли він після обіду, повертаючись додому, проходив повз знайоме дерево, то помітив, що та сама ворона все ще сиділа на тому ж місці. І Томмі гукнув: „Гей, вороно, дякую тобі, що дала мені добру пораду!"

А стара ворона здивовано глянула на хлопця, ніби вона бачила його вперше. Коли ж Томмі прийшов додому, він розповів своїй мамі все, що йому говорила ворона; а мама сказала, що ворони не вміють розмовляти, що він мабуть спав, і це йому приснилося.

Проте Томмі був певний, що все було насправді, і як тільки на нього находили лінощі, він завжди говорив собі: „іди, іди, Томмі, до школи, ти повинен учитися старанно, бо ти ще не такий розумний і тямущий, як стара ворона".

Переклав з англійської
М. Балла.

РОМАШКА

На струнків високій ніжці
Біля річки, на лужку,
У косинці-білосніжці
Стрів я квітоньку таку.
Ясним оком жовтуватим
Усміхалася мені.
Я хотів її зірвати,
А бджола сказала: — Ні!

СОПІЛКА

Гілочко з калини
В круглих дірочках,
Як же ти чарівно
Ожила в руках!

Як ти подружила
З хлопчиком Тимком,
Як співаєш мило
Ніжним голоском!

Любо в літню пору
В полі та в гаю
Слухати прозору
Пісеньку твою!

Інна Кульська

Платон Воронько

ВЕСНЯНА ПІСНЯ

Від хати до хати
Лунають завзято
Високі, дзвінкі голоси.

Ми — діти веселі
Щоранку з оселі
Йдемо у поля і ліси.

Ходити навчились
Хлібами і рястом
Заквітчаний рясно

Наш край у веснянім теплі,
Де ми народились,
По рідній великій землі.

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

ПОДВІЙНА ІМПРЕЗА
Мазепа, Саск.

Жіноче товариство ім. Ольги Кобилянської в Мазепа, улаштувало подвійну імпрезу День Матері і відзначення членок, яка відбулася 12 травня 1968 року. Святкування відбувалося в Народнім Домі в годині 2.00 по обіді у заповненій гостями залі.

Перша частина імпрези була присвячена Дневі Матері. Програму відкрила предсідниця Д. Маковська спільним відспіванням „Христос Воскрес". Вступне святочне слово виголосила пані Іванна Завісляк, привітавши присутніх матерів та гостей та пояснивши ціль і значення сьогоднішньої подвійної імпрези. Хвилинною мовчанкою учасники свята віддали пошану тим матерям, які відійшли у вічність.

Головною точкою програми свята День Матері був реферат, що його виголосила молоденька панна Олеся Король, доня наших членів п-ва Юлії і Михайла Король. Реферат був цікавий змістом і справив дуже миле враження на публику.

Друга частина імпрези була присвячена відзначенню членок, які працюють в товаристві від 25 років і більше. А що відділ Союзу Українок в Мазепі належить до давніше зорганізованих, то відзначених членок було 14 осіб, як слідує: М. Ягольницька, П. Друшка, Д. Снятинська, М. Король, М. Юрків, Є. Путеря, К. Маковська, К. Ягольницька, К. Мелінська, П. Ойстрик, Ґ. Кондра, Ю. Король, К. Корній, О. Маковська. І хоч кількох з них не змогли бути присутні, їх однаково відзначено і надано їм почесне місце.

Цю частину програми переводили пані: нововибрана голова товариства пані Ліна Король та пані І. Завісляк. Пані Завісляк покликувала ім'я членки і коли вона підходила, пані Король удекоровувала її корсажем, вітала, окреслюючи в кількох словах її заслуги для товариства. А що наше товариство постепенно побільшується новими членками, то пані Завісляк викликала і Вікторію Король, та вдекорувала її корсажем.

Всі відзначені членки зайшли за святочно удекорований стіл, накритий українським вишиваним обрусом. По середині стола пишались три гарних колачі. З боків їх засвічені в свічниках свічки та вази з квітами. Було приємно глянути, наче на картину на тих, що довгі роки, без скарги віддавали свій труд для громадських справ.

На світлині зліва направо: Катерина Маковська, Юлія Король, Катерина Ягольницька, Марія Юрків, Клавдія Маленська, свящ. о. С. Столярчук, Марія Ягольницька, Марія Король, Павліна Ойстрик, Ольга Маковська. Бракує на знимці: Катерини Корній, Параски Друшки, Домки Снятинської, Стефанії Путери і Євгенії Кондри.

Після привітання ювілярок, пані Катерина Ягольницька, в імені відзначених членок вкоротці переказала історію товариства в Мазепі від його заснування аж до сьогодні. Наш парох, Всеч. о. Столярчук дуже гарно, згідно із Святим Письмом, виголосив святочне слово, яким, оцінив значення жінки, матері від часу Христа аж досі.

Програма закінчилася співом „На многая літа". По цім молодь — хлопці й дівчата та наші членки подали всім перекуску.

Ольга Маковська, секр.

Монтреал

В середу, 5-го червня 1968 року відбулося святочне прийняття нових членок до Союзу Українок Канади, відділ „Доньки України". З цієї нагоди наш відділ запросив до себе голову Союзу Українок пані Лесю Хорош-Ґреґорі.

Голова відділу пані Галина Сенишин привітала присутніх і покликала пані Я. Костирську — референтку Культурно-Освітнього Комітету до переведення програми. Всеч. о. Прот. Володимир Слюзар відкрив програму молитвою. Відтак пані Костирська представила осіб за головним столом: пані Е. Загурак — голова відділу ім. Ганни Барвінок, пані Н. Михайловська — голова відділу ім. Лесі Українки, пані добр. Л. Слюзар — почесна голова відділу Доньки України, о. В. Слюзар, наша гостя — голова Союзу — пані Л. Хорош-Ґреґорі, пані Г. Сенишин — голова відділу Доньки України, Всеч. о. С. Симчич, добр. Костюк, добр. В. Симчич, пані В. Демосюк — голова відділу кн. Ольги, пані А. Колісник — друга почесна голова відділу Доньки України.

Пані Костирська згадала, що за головним столом ми бачимо не лише провід наших монтреальських відділів, але й провід нашого Союзу Українок на цілу Канаду. Ці особи дають великий вклад праці для добра й розвитку нашої організації. Вони посвячують разом з членками товариства свої сили й здібности для розбудови не лише нашого Союзу, але й нашої громади, нашої церкви й нашої спільноти в Канаді.

Пані С. Головач — член Культурно-Освітнього Комітету, представила присутнім нашу гостю й згадала, що ми вітаємо гостю не лише як голову нашої централі, але ми вітаємо свою землячку — нашу монтреалку. Пані Головач дала короткий перебіг жит-

тя пані Лесі Хорош, а в тім головно підкреслила, що коли зорганізувалися перший сумківський відділ ім. Павла Полуботка у Монтреалі, пані Леся була вибрана першою провідницею. Коли пані Леся верталася з сумківських з'їздів, то Монтреал гордо вітав її, бо поверталася із першою нагородою за красномовство. Пані Головач згадала ще ряд важніших організаційних періодів в житті нашої гості, за яким криються численні й мозольні дні праці для добра нашої організації, вручила корсаж і попросила пані Хорош до слова.

У своїх перших словах пані голова підкреслила глибину своїх почувань гордости й теплоти з приводу зустрічі давніх приятелів і знайомих зі своїх дитячих років. Вона згадала про мозольну й тяжку працю наших дідів і батьків і закликала до продовження й розвитку розпочатих таких взнеслих діл. Спеціяльну увагу звернула на нашу молодь. Закликала, щоб у наших домах панувала рідна мова, щоб ми дотримувалися своїх традицій та плекали власну культуру. Тоді ми будемо стояти на величині своїх завдань, бо церква, рідна або недільна школи не можуть цього самі зробити.

Відтак пані М. Текела, член Культурно-Освітнього Комітету подякувала пані Хорош-Ґреґорі за такі цінні та глибоко зворушуючі думки. При цій нагоді пані Текела згадала приповідку: „Родина, що молиться разом, тримається разом" і запевнила, що членки відділу ім. „Доньки України", будуть старатися у майбутнім, як і до тепер, виконувати свої обов'язки.

Друга головна точка програми була: прийняття нових членок до відділу. Пані Сенишин привітала 20 нових членок і заявила, що ці нові членки вносять до нашого відділу нові надії на скріплення й пожвавлення праці в нашій організації, додадуть багато свіжої енергії, нові думки і свіжу підприємчивість. Отець С. Симчич закінчив молитвою першу частину програми.

Другу частину нашого вечора виповнила свобідна гутірка при чайку з солодким печивом і тортами. Чай — зо срібних чайників — наливали при буфеті добродійки: Л. Слюзар, В. Симчич, Г. Костюк.

На залі помітне було пожвавлення — розмови між гостями-членами інших відділів Союзу: Лесі Українки, кн. Ольги, Ганни Барвінок і Доньки України. Голова нашої централі мала нагоду з багатьома присутніми обмінятися думками.

Думаю, що цей вечерок залишиться всім присутнім на довгий спомин, а зокрема членкам відділу Доньки України, що хоч своїми скромними силами, але так мило й щиро вітали свою землячку. Вірю, що наша гостя почувалася між нами, як у своїй рідній хаті, а ми є горді тим, що Монтреал виховав таку сумківку, що нас так гарно репрезентує.

З цієї нагоди наш відділ пожертвував 20.00 долярів на „Видавничий Фонд Наталії Кобринської".

Стефанія Головач.

ДЕЩО З БРЕНТФОРДУ, Онт.

Пані Марія Іванець з Брентфорду, Онт. належить до тих, що завжди щось зробить для журнала. Вона не жалує свого часу зробити комусь приємність — зложити комусь з членок або приятелюк візиту, зорганізувати маленьку гостину з нагоди іменин, або дня уродин і з тої нагоди вислати пожертву на потреби журнала. Кожного року вона клопочеться святочними привітаннями на Різдво та зібрати передплати від наших читачок у Брентфорді, а також час від часу пришле новинки з життя членок, або товариства.

Цього разу пані Іванець пише про улаштування товариських гостин. Відвідали гуртом старшу віком пані М. Яремій. Крім товариської гутірки читали дещо з преси. Другі відвідини були у Вудсток у п-ва П. А. Неміровських, які жили раніше у Брентфорді, і хоч виїхали з міста, надалі лишилися членами громади.

В липні, приятелі пані Д. Бурдейної улаштували в день її уродин гостинне прийняття. Вечір був дуже гарний, прийняття відбулося на дворі в садку. Час минав у товариській веселій гутірці. Пані Бурдейна з тієї нагоди зложила 5.00 долярів на прес. фонд журнала „Промінь".

Пані Марія Іванець прислала інші пожертви на фонд журнала в сумі 26.00 долярів, яких виказ поміщено на сторінці 33.

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ ІМ. СОФІЇ РУСОВОЇ
Лонґ Бренч, Онт.

В неділю 7 квітня 1968 року відбувся Освітній вечір в залі при церкві св. Димитрія. При вході на залю приємне враження робила виставка українських вишивок, писанок, кераміки та різблених речей.

На заклик голови нашого відділу пані П. Кумпан, жіноцтво відгукнулося і принесло багато ручних робіт. П'ять великих столів були покриті вишиками, з яких вишивки на двох столах були власністю пані Собчак.

Загально всі вишивки були дуже гарні як також ціла виставка була з смаком розложена. Пані Кумпан відкрила це свято, привітала всіх присутніх та попросила панну Соню Куцик переводити програмою свята.

Учениці курсу українознавства — Орися Куцик, Сандра і Кароліна Плицан відспівали три пісні — „Як славний наш Господь", „Берізка" та „Ку-ку".

Учениця п'ятої кляси Моніка Чорна виконала деклямацію „Минають дні...." вірш Тараса Шевченка. Ірина Атаманчук грала на піяні „Рондо" і „Вязанку українських пісень". Сумківець Тарас Шиповик прекрасно відспівав три пісні — „Повій вітре..." „Марічка" та "Impossible Dream", а супроводила його на піяно панна Стефанія Олійник. Ліля Данильченко учениця шостої кляси деклямувала „Розрита могила" вірш Тараса Шевченка. Реферат на тему — „Жінка вчора і сьогодні" виголосила пані М. Мартинюк. Кароліна Плицан виконала на піяно панна Соня Куцик також виконала на піяно пісню — „Подай рученьку". Всі виконавці були добре підготовлені та гарно виконали свої ролі.

Заступниця голови нашого відділу пані Пилип'юк подякувала виконавцям за їх точки, а присутнім за їх участь в цьому святі та запросила всіх на чайне прийняття.

М. Мартинюк.

РОКОВИНИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Овкборн, Ман.

Членки відділу ім. Лесі Українки улаштували 25 лютого 1968 року святочну імпрезу присвячену своїй патронці. Зранку, по Службі Божій, Всеч. о. І. Швець відслужив Панахиду, а по цім всі з церкви перейшли до Народного Дому на перекуску. По цім слідувала коротка концертова програма, яку приготовили членки відділу.

Програму свята відкрила вступним словом голова жіночого товариства, пані Анна Боклащук. В програму входили: спів, деклямації і реферат. Пісні, що їх відспівали член-

ки своїм жіночим хором: „Гетьте думи"; „Така її доля"; „Квіти мої"; „Кажуть люди, щом щаслива"; „Марічка"; „Ой з-за гори". Композицію на гармонії відограла Маруся Друль. Деклямації: „Надія" — Петруся Маційовська, пані Анастасія Грицак, „Калина" — пані Анна Боклащук. Святочний реферат виголосив Всеч. о. І. Швець, а кінцеве слово сказав голова громади п. Михайло Швалюк. Дохід з свята в сумі 10.00 долярів товариство пересилає на пресовий фонд журнала „Промінь".

Ґеня Матієшин.

БОЛЮЧА ВТРАТА

Ранком, 25 серпня б. р. в місті Монтреалі несподівано померла довголітня членка відділу ім. Л. Українки при церкві св. Покрови, бл. п. Марія Василівна Лисько-Степова.

Вістка про її смерть потрясла до глибини душі близьку родину, громаду, жіноче товариство та велику кількість приятелів покійної.

Бл. п. Марія Василівна Лисько-Степова, народилася 8 квітня 1902 року поблизу Львова у родині священика. Будучи високо-освіченою і культурною людиною з прекрасним характером, лагідною вдачею мала великий вплив на приятелів і оточення, де перебувала, захоплюючи їх до дальшої корисної праці для свого народу.

Покійна брала активну участь у церковному житті громади, жіночому товаристві, виконуючи обов'язки кореспонденційної секретарки, архівода та бібліотекарки. Крім того (брала участь) підтримувала інші організації як: СУЖЕРО та Товариство Сприяння УНРаді.

Похоронні панахиди відправляли у неділю і понеділок духовенство міста: Настоятель о. О. Костюк, о. протопресвітер Вол. Слюзар, о. митрат Є. Чижів і о. С. Цитухін при великій кількості друзів і знайомих. Чудово і зворушливо співав хор під керівництвом І. Козачка.

У вівторок 27 серпня 1968 року тіло покійної було поховано на цвинтарі „Монт Роял". Під час панахид і Служби Божої прощальне слово про покійну виголосили о. Олександер та о. протопресвітер Володимир, високо оцінивши заслуги покійної. Над могилою прощали покійну від ЦК. УРДП та від представництва Виконавчого Органу УНРади в Канаді, а також Виконавчого Органу У. Р. Союзу — п. А. В. Білоцерківський. А від організації СУЖЕРО — п. В. П. Сойко.

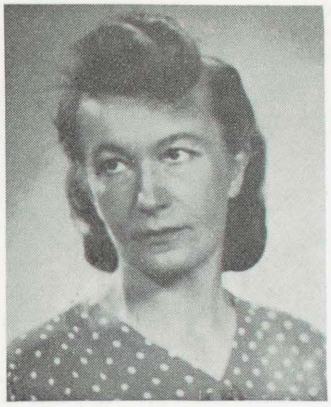

Марія Лисько-Степова

Після похорону відбувся поминальний обід, влаштований Жіночим Товариством, де виступали з вислови співчуття та спомину про покійну від Духовенства — о. митрат Є. Чижів, від жін. тов. — пані Надія Грицина та від громади голова — п. Олексій Канарейський.

Від рідні покійної виступав, прибитий горем проф. П. Степовий, подякувавши духовенству за чудові відправи, хорові за спів, громаді, організаціям та всім присутнім за співчуття і підтримку в тяжкому моменті життя.

Покійна Марія Василівна залишила в глибокому смутку мужа проф. Андрія Павловича, сестру і брата. Нехай канадійська земля буде Їй легкою, а пам'ять про Неї лишиться назавжди у наших серцях.

Надія Грицина.

Бл. п. ТЕКЛЯ СКОРОБОГАЧ

В понеділок, 17 червня 1968 року в лікарні в Лідер, Саск. упокоїлася на 87 році свого життя бл. п. Текля Скоробогач, з роду Чернецьких. У два роки перед виїздом до Канади, маючи 19 літ вийшла заміж за Прокопа Скоробогача.

До Канади приїхала молоде подружжя з маленьким сином Теодором, якому було 8 місяців і поселились в Манітобі на фармі на захід від Ґімлі. В 1918 році переїжджають до Прілейт, Саск., де раніше осілися тут Чернецькі — брати покійної. Праця коло землі, господарства винагороджували їх добром, та поруч неї обидвоє вони були добрими членами громади, цікавилися українським життям. До Української Православної Церкви належали від самих початків, а покійна Текля була членкою жіночого товариства ім. Олени Пчілки в Прілейт, виконувала вона через кілька років обов'язок сестрици в Церкві. Дуже покійна любила слухати, коли хтось читав наголос „Український Голос", або якусь іншу газету чи книжку. Передплачували також „Вісника" і журнал „Промінь". Сама покійна була неписьменна, але школу й освіту завжди цінила і дітей того навчала. Чоловік покійної бл. п. Прокіп упокоївся ще 1949 року.

В похоронному заведенні 19 червня відслужив Панахиду Всеч. о. Ол. Кравченко з Саскатуну, а в четвер, 20 червня відслужив похоронну Службу Божу в церкві у Прілейт. Тіло покійної спочиває на православному цвинтарі в Прілейт.

Покійна Текля залишила в смутку п'ять синів — Теодора, Михайла, Василя, Івана і Антона, дві дочки — Марію Ковталюк і Настуню при якій покійна довший час проживала, 29 внуків і 46 правнуків.

Після похорону відбувся поминальний обід під церквою, що його приготовила родина при помочі жіночого т-ва ім. Олени Пчілки, на якім діти покійної зложили 100.00 долярів на місцеву церкву у Прілейт.

На нев'янучий вінок в пам'ять покійної Теклі Скоробогач, на журнал „Промінь" зложили слідуючі: п-во А. Скоробогачі з Саскатуну — $15.00, п-во М. Скоробогачі з Ойн, Алберта — $6.00, п-во І. Божик з Лідер, Саск. — $5.00, п-во Л. Буй з Мейпл Крік — $5.00, пані Фиргесон з Лідер — $4.00 і пані Марія Ковталюк — $2.00. Разом 37.00 долярів.

Хай пам'ять про покійну Теклю бу-

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

ЗАРЯД ВІДДІЛУ ІМ. О. КОБИЛЯНСЬКОЇ В САСКАТУНІ 1967 РОКУ. Перший ряд зліва направо — Ольга Гавриш — 4 заст. голови, Марія Дорош — 2 заст. голови, Анна Янів — 1 заст. голови, Докія Баєр — голова, Добр. Леся Удод — рек. секр, Василина Залєщук — касирка. **Другий ряд зліва направо** — Йоанна Симчич — реф. Дитячого Садка, Соня Стратійчук — пред. до КУК, Емілія Табачнюк — уступивша голова, Кароля Завадюк — господиня чайків, Марія Мадюк — пред. до Жін. Ради, Параска Турецька — кореспонд. секр., Анна Скоробогач — реф. проєкту ляльок, Марія Піць — госп. гостин, Анна Гарасимчук — реф. членства, Анна Папіш — гол. укр. школи, Василина Добна — гол. кружка, Павліна Хомин — прес. реф.

На знимці бракує: Марії Бойчук, 3 заст. голови і таких голів кружків: Марії Стівенс, Катерини Романчук, Марії Гавриш, Віри Лозової, та референток: Катерини Костик, Варвари Катеринич, Анни Скоробогач, Катерини Панграс, реф. шпиталів і С. Олексин — Цивільної Оборони.

де завжди світлою, а канадійська земля хай буде легкою.

Учасник похорону.

ПОДЯКА.

З цілого серця та глибини нашої душі висловлюємо подяку Всеч. о. О. Кравченкові за похоронні відправи і промову над домовиною нашої незабутньої матері, бабуні і прабабуні. Дякуємо дякові п. Купченкові з Кіндерслею, хористам, учасникам похорону, місцевим і які приїхали з дальших місцевостей, друзям і знайомим, які прийшли віддати останню прислугу покійній, за вінки жіночому товариству, церковній громаді, за пожертви на нев'янучі вінки в пам'ять бл. п. Теклі Скоробогач всім щире і сердечне спасибі.

Сини, дочки, невістки, зяті, внуки та правнуки.

САСКАТУН, САСК.
Відділ ім. Ольги Кобилянської

Успішна праця в організації винагороджує вдоволенням і заохотою до дальших змагань. Так почуваються членки відділу в Саскатуні за свої труди впродовж 1967 р.

Відділ начисляє 175 членок, які ще зокрема поділені є на шість районових кружків для рівномірного розподілу в чергуваннях обов'язків. Працю екзекутиви влегшують 15 референтур, кожна з яких відповідає за свою ділянку. Впродовж року так голови кружків, як і референтки виказалися плідною працею. Відділ відбув 10 місячних сходин і 7 засідань екзекутиви.

Крім власних організаційних обов'язків відділ співпрацював з жіночою секцією місцевого КУК, брав участь через своїх представниць в таких місцевих організаціях, як Жіноча Рада, Червоний Хрест, Умове Здоров'я, і Комітеті Українських Танків.

Відділ опікувався рідною і недільною школами, дитячим садком, молодим і старшим СУМК-ом та допомагав в потребах літньої оселі „Зеленого Гаю".

На ювілейний з'їзд Союзу Українок Канади в Торонті вислано п'ять делеґаток, а на Світовий Конґрес у Нью Йорку три делеґатки.

В культурно-освітню-імпрезову ділянку входили курси і покази вишивок, писанок, вироби пасок і каласів. Відбулося свято Лесі Українки з доповіддю О. Гавриш. Членки мали честь вітати одну з ініціяторок відділу і його першу секретарку, письменницю Тетяну Шевчук-Бишоп, яка передала свої враження з поїздки в Україну. Відділ займався Днем Матері,

Святом Миколая і офіційним закінченням шкільного року, як і теж брав участь у всіх імпрезах та підприємствах катедральної громади Пресв. Тройці.

На окрему увагу заслуговує проєкт відділу з нагоди 100-річчя Канади. Для цього проєкту вирішено зготовити ляльки в народній ноші з різних частин України. Проєктом займалась А. Скоробагач при допомозі М. Дорош і Д. Баєр. Зготовлено шість пар ляльок. Проєкт завершено виставкою ляльок, а при тому було моделювання модерних суконок, прикрашених українською вишивкою.

При нагоді влаштовано виставку кераміки, дереворізьби і зразкових вишивок різнородної народної техніки, визичених членками. Була також і виставка книжок про різні галузі українського мистецтва, що їх визичила з своєї приватньої збірки С. Стечишин. Імпреза вийшла вдало і відбувалася двома сеансами — по полудні і ввечорі при співучасті зацікавлених учасників. Пізніше ляльки передано на виставку до Музею Саюзу Українок Канади.

Щорічно відділ влаштовує громадські чайки. Для цієї потреби вишито обруси.

Господарська ділянка відділу Союзу стала вже великим підприємством для придбання фондів і включає громадські обіди, весільні й поминальні, весняні й осінні чайки, продажу печива, вишивок і писанок, принагідні замовлені гостини, як і теж великі труди провадження кухні на „ексебишон". З цієї господарської праці, якою чергуються кружки, придбано порівняно велику суму грошей, більшу частину яких передано до каси церковної управи.

До своєї бібліотеки відділ придбав кілька книжок з новіших і давніших видань. Деякі книжки пожертвували членки.

Фінансовий звіт за 1967 рік представляється так: цілорічний прихід— $24,736.89; цілорічний розхід — $19,-406.54. З приходу відділ Союзу пожертвував на такі цілі: Катедральна Громада Пресв. Тройці в Саскатуні — $9,275.00, Інститут Могили — $550.00, Колегія Св. Андрея — $400.00, подорож відділу СУМК на „Експо-67" — $500.00, журнал „Промінь" — $154.00, Оселя „Зелений Гай" — $100.00, Світовий Конгрес — $100.00, Храм в Оттаві — $50.00, нагороди для рідної школи — $50.00, Музей Союзу Українок Канади — $100.00, організаційний фонд Союзу Українок — $20.00, Фундація ім. Кобринської — $25.00, організаційний фонд Провін. Екз. Союзу Українок Канади — $10.00, Стипендія Колегії Св. Андрея — $100.00.

Павліна Хомин, прес. референтка.

ТОРОНТО, ОНТАРІО
Відділ ім. Кн. Ольги

Річні збори відділу ім. св. кн. Ольги при Катедрі св. Володимира, відбулися 9 січня 1968 року. Збори відкрила голова відділу пані Таісія Бевш-Копил. Всеч. о. прот. Юрій Ференсів прочитав молитву, привітав присутніх, підкреслив важливість праці та побажав успіху в новому 1968 році. На вшанування членок, що відійшли у вічність, голова відділу проголосила однохвилинну мовчанку.

Протокол з минулорічних зборів прочитала добр. Є. Василів (рекорд. секретарка). Звіт голови відділу пані Таісії Бевш-Копил про діяльність відділу доповнили звіти членок управи і комітетів, а саме: звіт першої заступниці голови відділу пані Марії Божик, звіт рекорд. секретарки — добр. Є. Василів, звіт скарбнички — пані Розалії Стефанович, звіт голови програмового комітету — пані Валентини Лавренюк, одночасно і коресподенційної секретарки — пані Валентини Лавринюк відмітила у своєму звіті імпрези, що відбулися впродовж 1967 року, а саме: свято Т. Шевченка, Лесі Українки, виставка українського мистецтва, свято книжки та авторський вечір поетеси В. Ворскло. Звіт директора школи — добр. М. Фотій з навчання і діяльности шко української школи при Катедрі, недільної школи, курсів українознавства, музичної школи, яку провадить проф. І. Пасерб, школи українського народнього танку під проводом п. М. Воробця, з відпочинкової оселі „Київ", де перебувають шкільні діти під час літніх вакацій під опікою одного з отців настоятелів Катедри, керівників п. Петра Шкурки, п. Панаса Степури і добр. М. Фотій поінформував про працю над українськими дітьми. Звіт д-р Ганни Янішевської, голови гуртка книголюбів, насвітлив культурно-освітню діяльність при від ділі. Звіт представниць до КУК п. др. Зої Плітас і проф. Валентини Завадської вказує на продуктивну працю представниць в ділянках української культури і мистецтва. Звіт представниці до суспільної опіки — пані Ніни Козій, другої заступниці голови відділу — поінформував про можливости матеріяльної допомоги потребуючим особам старшого віку, а також і дітям. Справу допомоги пані Ніна Козій підтримує віддано і сумлінно. Коли взяти під увагу працю комітетів: базарового на чолі з пані Марією Гуждою, відвідування хворих, продажі уживаних речей, якими керувала пані Єлисавета Охітва і пані Ніна Козій, сестрицтво з пані Ольгою Челюк, старшою сестрицею, комітет господинь якого очолювала досвідчена пані Марія Мудра, до того пожертви, що поступають з каси відділу на потреби релігійні, національні і харитативні, то створюється виразний образ з діяльности відділу ім. св. кн. Ольги у всіх ділянках організованого життя. В номінаційній комісії працювали добр. Ольга Вишиван, пані Доця Телюк і пані Анна Чабан. Управа відділу залишилася перевибраною на 1968 рік.

Щасти Боже у дальшій праці!

Є. Василів, рек. секр.

ВІННІПЕҐ
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися в грудні 1967 року в залі Катедри Пресв. Тройці. Предсідницею зборів була панна Марія Марко, а секретаркою Галина Богонос. Членки заряду й голови комітетів звітували про цілорічну діяльність товариства.

Звіти виявили велику працю проробленну членками в різних ділянках. Культурно-освітній комітет під проводом добр. Галини Слюзар улаштовував програми на різні імпрези. Впродовж року відбулись: Свято книжки, на якому пані Іраїда Тарновецька виголосила дуже цікаву доповідь на тему, — „Книжки, яких не купити" (рукописи, стародруки й рідкісні видання в Канаді); Свято Лесі Українки, головну доповідь виголосила пані Галина Мухин на тему „Лябораторія творчої праці Лесі Українки". Вислухано доповіді: „Нові методи в навчанні малих дітей" — пані Одарка Грицина-Троска; „Світовий Конгрес Вільних Українців" — д-р Я. Кальба.

Багато труду і уваги членки відділу присвячували на культурне й моральне виховання нашої молоді, маючи під своєю опікою дитячий садочок, українську школу і молодечий відділ СУМК. Комітет української школи підшукував добрих учителів та турбувався фінансами на підтримку школи, до якої учащало понад 100 дітей.

Молодшим відділом СУМК піклувалася пані Ольга Завісляк при помочі інших членок. Програма для сумківців складалася з коротких повчаючих викладів на релігійно-виховні та мистецькі й організаційні теми, як також ручна робота, спів і танки. Вихователями були: о. В. Слюзар, о. О. Олекшій, панна Д. Гаврисишин, Анна Павлик і В. Буряник.

Щоб заохотити хлопців і дівчат молодшого відділу СУМК і учнів української школи продовжувати навчання української мови, відділ вплачує річно вступ на літні курси українознавства в Колегії Св. Андрея чотирьом судентам по 25.00 долярів за кожного.

Крім п'ятьох делегаток, поважне число членок брало участь у Ювілейнім З'їзді Союзу Українок і нарадах СУС в Торонті, як також у Манітобському Провінціяльному З'їзді. Три членки були учасницями Світового Конгресу Вільних Українців в Нью Йорку.

Почерез своїх представниць відділ брав активну участь у нарадах та імпрезах Вінніпезького відділу КУК, Вінніпезької Жіночої Ради та в Червонім Хресті.

Членки комітету хворих відвідували хворих членок у лікарнях, а добродійний комітет відвідував старших, немічних громадян нашої парафії по їх домах і тих, що знаходяться у старечих домах.

Відбувся вечерок членства з метою приєднати нових, а головно молодих членок до товариства. о. О. Олекшій промовляв.

Членки помагають збирати передплати і святочні побажання до журнала „Промінь". Продали свою квоту книжок „Дорогами Сорокріччя".

Інша праця: улаштовано вечерок моделювання капелюхів, весняний чай, осінній чай, на якому з нагоди 100-річчя Канади була виставка старинного домашнього приладдя, що було вживане нашими піонерами. Разом з іншими відділами у Вінніпегу, приготовано чайне прийняття для учасників Манітобського Провінціяльного З'їзду СУС. Членки приготовляли обіди як, — Святу Вечерю, Спільне Свячене, празниковий обід і інші.

Наш відділ зложив грошові пожертви на: Катедру Пресв. Тройці, Колегію Св. Андрея, Літню Оселю „Веселка", журнал „Промінь", стипендійний фонд Ман. Пров. Екз. Союзу Українок, організаційний фонд і на проект 100-річчя Канади.

Фінансовий звіт: Перенесено з 1966 року — 1,175.69 дол. Приходи в 1967 році — 6,756.53 дол. Розходи в 1967 р. — 6,227.71 дол., в касі осталося — 1,704.51 дол.

Заряд товариства на 1968 рік: голова — панна Марія Марко, уступивша голова — Катерина Крипякевич, заступниці голови — К. Ковальчук і Р. Ігнаш, рекорд. секретарка — Галина Богонос, кореспонд. секретарка — М. Івашко, фін. секретарка — Євгенія Соломон, касієрка — С. Карпяк. Контрольна комісія — Г. Бабій, Н. Шеремета і О. Шарлан. Референтки: мистецтва й музею — Є. Стахурська, архіву — Д. Гаврисишин, преси — Є. Білич, журнала „Промінь" — А. Назаревич, членства — Є. Василишин і К. Ковальчук, гардероби — М. Монастирська. Представниці: до Вінніпезької Жіночої Ради — Є. Соломон і М. Симчич, до Вінніпезького відділу КУК — Р. Кондра, Г. Павлюк і А. Вахняк, до Червоного Хреста — М. Левицька М. Гуринов і Т. Бойчук до старшого відділу СУМК — К. Друль.

Очолюють комітети: Культурно-освітній — М. Юрків, української школи — А. Павлик, молодший відділ СУМК — О. Завісляк, відвідування хворих — Д. Радомська, підприємств — Є. Ахтемійчук, телефонів — Г. Влад, добродійний — М. Анонійчук, господинь — М. Соломон, продажу книжок — А. Назаревич.

Галина Богонос, секр.

ВИЛІНҐДНОН, АЛТА
Відділ ім. Наталії Кобринської

Річні збори жіночого т-ва відбулись в домі пані Єлени Шапки 13 грудня. Збори відкрила голова пані Єлена Лучак, яка також була предсідницею зборів. Секретаркою була пані Василина Ковальчук. Звіти з річної діяльности здавали членки заряду. Секретарка прочитала звіт з праці товариства за минулий рік. Голова товариства подякувала членкам за щиру співпрацю і кооперацію.

Діяльність товариства: За рік відбулось 9 місячних зборів і одні річні. Заходами товариства відбувся на свято День Матері концерт, в якім виступали учні української й недільної школи під проводом пані А. Підручної і О. Гикавого. Членки товариства улаштували два випродажі печива, приготовили обід на храм нашої громади і обід на День Подяки, обід на окружний з'їзд Союзу Українок, два весільні бенкети, три похоронні обіди, два поминальних обіди. Товариство сповнило свій бюджет до централі.

Заряд товариства на 1968 рік: Голова — Єлена Лучак, заст. голови — Медорія Павлюк, секретарка — Василина Ковальчук, заст. секретарки — Марта Харук, касієрка — Анна Бідняк. Контрольна комісія і до школи — Ангеля Баб'юк і Марія Баб'юк. Сестриці — Христина Шевчук, Єва Навриляк і Магдалина Івоняк.

Василина Ковальчук, секр.

ВАНКУВЕР, Б. К.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися у вівторок, 12 грудня 1967 року в залі Українського Народнього Дому. Пред сідницею зборів була голова товариства пані Настя Воробець, секретарювали пані Лилія Митрук і Оля Козловська.

Діяльність відділу: Впродовж року відбулось 10 місячних зборів і 5 засідань, 1 піврічні збори. Товариство улаштувало 9 вечірніх сходин для писання писанок і вишивання, 3 демонстрації писання писанок і вистава народнього мистецтва. Відбувся успішний випродаж писання писанок і Великоднього печива. В січні товариство улаштувало Різдвяне прийняття для членок, зустріч Нового Року, Йорданську вечерю, бенкет в честь Митрополита Іларіона, чайне прийняття, на якім пані Міськів з Едмонтону висвітлювала фільму, 3 перекуски, забаву в готелі Балтімор, 2 пущень з вечерою і забавою. Відбулась академія в честь Лесі Українки і збірку з цього концерту звичайно висилаємо на пресовий фонд журнала „Промінь". Товариство приготовило 2 похоронні обіди, весняний чай, разом з провінціяльною екзекутивою Союзу на Британську Колюмбію, спільне свячене, День Матері з концертом і чай. Спільно з громадою товариство улаштувало пікнік, приготовило обід на храм, взяло участь в забаві 100-ліття Канади на 1 липня. Відділ вислав делегатку на з'їзд до Торонта, а разом з громадою взяли участь у візитації Архиепископа Андрея. Членки помагали з печивом у Льокальній Жіночій Раді та улаштували два базарі — весняний і осінній. Наше товариство має репрезентацію в Комітеті Українок Канади і в місцевій Жіночій Раді.

Фінансовий звіт: Осталося в касі з 1966 року — 1,078.56 дол. Приходи в

1967 році — 4,341.45 дол. Розходи — 4,901.37 дол. В касі залишилося — 518.64. дол. Стан куховарської книжки — 5,213.37 долярів.

Заряд відділу на 1968 рік: Голова — Люба Кут, уступивша голова — Настя Воробець, заст. голови — Настя Фігуш, Докія Масцюх і Марія Наконечна, рекорд. секр. — Лілія Митрук, касієрка — Дора Кук, кореспо. секретарка — Марія Богдан. Господині — Анна Середа, Анна Оленюк; сестриці — Анна Гуцуляк, Іванна Твердун, Уляна Гомола, Анна Мойсюк, Анна Оленюк, реф. мистецтва — Оля Кіндрачук. Соціяльний комітет — Василина Москаль, Оля Козловська, Оля Козій, Настя Стоцька. Провідниця молодшого СУМК-у — Марія Романюк, референтка журнала — Докія Масцюх, архіву — Люба Кут. Освітній комітет — Марія Вакалюк і Павліна Клюкевич. Репрезентантки: до КУК — Емілія Остапчук, Ванкуверської Жіночої Ради — Олеся Мацелюх, Анна Бойчук і Марія Поланич. Відвідування хворих — Марія Костюк. Контрольна комісія — Калина Гузик, Оксана Сироїд і Марія Ахтимійчук.

Наш відділ засилає журналові „Промінь" найщиріші побажання.

Лілія Митрук, секр.

КАНОРА, САСК.
Відділ ім. Марії Маркович

Річні збори товариства відбулися 14 грудня 1967 року в залі Українського Народнього Дому. Збори відкрила голова пані Анеля Стратійчук. Секретарювала пані Катерина Дутка. Звіти діяльности товариства здавали членки заряду і комітети.

Тому, що рік 1967 був ювілейним роком Канади, певне число наших членок брало активну участь у приготуваннях святочних програм міста. Так само праця в нашім відділі була активна. За рік відбулося 9 місячних зборів, одні надзвичайні збори і п'ять засідань. Товариство нараховує 92 членки.

Праця в нашім відділі поділена між зарядом і 10-ма ріжними комітетами, 5 груп членок і один кружок старших. Ці групи очолювали пані: М. Ґултсон, О. Ґултсон, П. Ганевич, С. Копельчук, С. Ґилета, а старший кружок — Д. Ленко.

Найбільше праці присвячує відділ вихованню молоді — недільній і українській школам та опікується молодшим відділом СУМК. До недільної школи вчащає 88 дітей. Головами комітету недільної школи є Всеч. о. М. Стеценко і п. Н. Лаб'юк. Учителі п.п. П. Ґилета, Е. Ґірман, Л. Ганевич, Ґ. Ортинська; пані — Марія Котелко, Ольга Ґоласон та панночки — Зоря Денис, Донна Крайник і Д. Цимбаліста. Помагають: п. Денис Котелко, пані К. Лаб'юк, пані Р. Козоріз та панночка Соня Денис і Петруся Ґилета. Цього року учні школи ходили колядувати. Учителі разом з учнями і молодшим СУМК-ом приготовили два концерти — Різдвяний і на День Матері. Диригенткою дитячого хору була панна Донна Данильчук. Цей хор виступав на Фестивалі співу і також на музичнім фестивалі, де виграв першу нагороду. Під час концерту на День Матері відділ вшанував одну з наших провідних членок — пані Анелю Стратійчук, яка є тепер головою товариства.

Товариство улаштувало для молоді ковзанкову забаву (скейтінґ парті) і дали перекуску. На закінчення сезону улаштували забаву для шкільної молоді та родичів — пікнік біля озера Тризуб. Школярі отримали нагороди за добрий поступ у недільній школі. Під проводом нашого відділу відбувається українська школа раз на тиждень. Учителі української школи: п. В. Стінка і Донна Данильчук СУМК., як старший, так і молодший під проводом нашого відділу. Членки комітету молоді навчають їх співу, танців та представлень. Інструкторкою старшого СУМК-у є пані Т. Ременда. На оселю „Тризуб" старший СУМК подарував 100.00 долярів та вислав делегатку на ювілейний з'їзд до Торонта.

Комітет членства очолює пані М. Мисак, яка працює над придбанням членок. За її стараннем відділ вшанував нових членок під час ювілейного обіду. Цей комітет також виконує добродійну працю. Комітет відвідування хворих очолює пані М. Лодга; членки відвідують хворих у лікарні, а на Великдень йдуть зі свяченим. При церкві існує сестринство, яке доглядає порядку в церкві. Референткою журнала „Промінь" є пані С. Копельчук, а соціяльний комітет очолює пані Р. Крайник.

Імпрези, що їх улаштовував відділ: Спільне свячене, пущення, День Матері, обід на храм, обід на церковний ювілей, День Подяку, день членства, продаж Великодного печива, ручних робіт і чай, 3 весільні вечері, 7 похоронних перекусок, 6 звичайних перекусок, 5 бенкетів, 2 чаї, осінню вечерю. Членки товариства помагають на оселі „Тризуб".

Наші проєкти на 100-річчя Канади 1) Лекції писання писанок для СУМК. Інструкторки — М. Мисак і Д. Ортинська; 2) Демонстрація виробу і печення писанок — старший кружок при відділі; 3) Шиття ковдри й її розігравки — кружок старших; 4) Курс шиття — очолювала М. Мисак; 5) ювілейний чай.

Першого липня наші членки взяли участь у загальнім святі 100-ліття Канади в місті Канорі. До ювілейного комітету в місті входили пані: П. Данильчук — заст. голови, Г. Ортинська — реф. програмового комітету і П. Кушнір — реф. бенкету піонерів. Старший СУМК удекорував гарний віз, сумківці в народніх строях виконували народні танки. Церковний хор під проводом М. Мисак виступив на фестивалі і на телевізії та взяв участь в спільній Службі Божій під час святкувань.

Членки товариства піддержали кандидатку, Дарію Данильчук на „пшеничну королеву", відділ розпродав білети на розігравку провінціяльної екзекутиви в користь журнала „Промінь", членки розкупили книжку „Дорогами сорокріччя". Товариство вислало делегатку Катерину Дутка на ювілейний з'їзд Союзу до Торонта.

Відділ жертвував на такі цілі: Вислано бюджет до централі, стипендія за українознавство — 25.00 долярів, стипендію на музичні фестивалі — 25.00 долярів, на оселю „Тризуб" — 100.00 долярів ,на викінчення кімнати для школи під церквою — 600.00 долярів, дар до громади — 300.00 долярів, на поборювання ревматизму 10.00 долярів, на Інститут П. Могили — 300.00 долярів, на історію українців Канади — 25.00 долярів, на організатора СУМК — 10.00 долярів, на фонд сліпих — 5.00 долярів, на з'їздовий фонд Союзу Українок — 10.00 долярів. Фінансовий звіт: З року 1966 осталося в касі 616.46 дол. Приходи в 1967 р. — $7.018.19. Розходи — 5.415. 48. Осталося в касі — 2,338.20, включаючи бонди і процент.

Заряд товариства на 1968 рік: Голова — Анеля Стратійчук, заст. голови — С. Ґорчинська, Р. Козоріз, Е. Шиґол, рекорд. секретарка — Катерина Дутка, заст. секретарки — Катерина Лаб'юк, кореспо. секретарка — Олена Козоріз, касієрка — Савеля Ґилета.

Катерина Дутка, секр.

СКАРБОРО, ОНТ.
Відділ ім. Св. Анни

Річні збори жіночого товариства відбулися 3-го січня 1968 року в церковній залі. Збори відкрив молитвою наш парох, Всеч. о. П. Самець. Председницею зборів була пані Мудра, а секретарювала пані М. Біла. Звіти діяльности т-ва здавали членки заряду.

Голова товариства, пані П. Кузик дала огляд праці за минулий рік, вона також подякувала зарядові та всім членкам, які помагали. Сказала, що їй було приємно працювати в такій дружній атмосфері та закликала членок до дальшої активности для добра нашої громади та нашої організації. Секретарка товариства, пані М. Боднарчук у своїм звіті сказала, що т-во приготовило 3 обіди, улаштувало 5 забав, 3 випродажі домашнього печива, одну ювілейну забаву і одне весільне прийняття, одно прийняття для сумківців, два базарі і одно передвесільне прийняття.

Наше товариство передало на церкву 1.000.00 долярів. Приходи в 1967 р. — 2. 599.00 дол. Розходи — $1,527.19 з року 1960 було осталося в касі 26.47 долярів, в касі осталося 1,098.36 дол.

Заряд т-ва на 1968 рік.: голова — В. Кузик, заступниці: — Т. Баран і А. Мудра, рекорд. секр. — М. Боднарчук, касирка — Є. Стефанюк, фін. секр. — Д. Фенюк. Контрольна комісія — А. Петришин, Є. Марандюк, М. Даниляк. Телефонічний комітет — А. Михальчук, М. Морозюк і М. Біла. Добродійний комітет — А. Михальчук, Ф. Кадинюк. Базаровий комітет — Т. Баран, Є. Стефанюк, А. Петришин. Сестриці — пані Дубик, пані Крижановська, пані Стах, пані Валігроська. Референтка журнала „Промінь" — М. Біла. Почесна членка — пані Валігроська.

М. Боднарчук, секр.

КРИДОР-БЛИЙН ЛЕЙК, САСК.
Відділ ім. Хариті Кононенко.

Річні збори т-ва відбулися 7-го грудня 1967 року в домі пані Марії Немої в Блейн Лейку. У річнім звіті діяльности членки заряду подали до відома, що відбулось 9 місячних збо- і двоє надзвичайних.

Впродовж року членки приготовили два бенкети, три весільних обіди, 2 чаї з випродажем печива, один прощальний обід і пікнік коло озера. Членки ходили щедрувати на церкву і крім того дали на церкву 600.00 долярів. Товариство вислало делегатку на семінар української школи в Саскатуні і на ювілейний з'їзд Союзу Українок в Торонті. Наш відділ відсвяткував свій 10-літній ювілей і вшанував своїх найстарших членок, вручивши їм квіти. Товариство купило нові хоругви і нові ризи до церкви.

Товариство сповнило свій бюджет до централі Союзу, зложило пожертву на з'їздовий фонд в Торонті і на журнал „Промінь". Членки брали участь у святкуванні 100-річчя Канади в нашій місцевості, продавали білети на Інститут П. Могили в Саскатуні і Колегію Св. Андрея у Вінніпезі.

Заряд товариства на 1968 рік: Голова — М. Цьонд, заст. голови — А. Солодюк, секретарка — А. Гунчак, заст. секртарки — К. Парчевська, касієрка — А. Боднарчук. Контрольна комісія — Ю. Гайдукевич і Ґеня Грицюк. Сестриці — М. Човганюк, М. Михайлюк, А. Ференс. Комітет відвідування хворих — К. Парчевська і Ю. Гайдукевич.

Анна Гунчак, секр.

З ДІЯЛЬНОСТИ КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ
Реджайна, Саск.

Через цілий 1967 рік по цілій Канаді, різними способами, канадці відзначували ювілей 100-річчя Канади. І ми, українці Реджайни, 29 вересня, з рамени КУК, відзначили ювілей Канади величавим бенкетом. Гарно удекорована заля і столи прибрані різнокольоровими символами 100-річчя Канади надавали присутнім святочного настрою. Кожний подумав і знав, що такого ювілею, з такої нагоди вже ніколи не стріне у своєму житті.

За головним столом сиділи слідуючі гості: о. прот. Кіцюк, о. пралат Пасічняк, д-р Б. Казимира — головний доповідач ювілею і пані Казимира, посадник міста п. Г. Бейкер і пані Бейкер, п. Я. Скрипник, суддя Ґорчинський — господар церемонії, п. Хриптул і пані Хриптул, пані Ольга Корпусь — голова жіночого відділу КУК і пані М. Юзик. Пан І. Хриптул кількома словами підкреслив значення свята та закликав присутніх відспівати гимн Канади і подякувати Господу Богу за те, що зволив нам дочекати святкування ювілею 100-річчя Канади. Молитву провів о. прот. С. Кіцюк.

Після обіду слідували концертові точки. Танцювальна група „Верховина" виконала два народні танки: Гопак і Коломійку. Панна Надя Казимира відіграла на піяно „Багателі". Пан Я. Скрипник представив головного доповідача д-ра Б. Казимира, який виголосив доповідь на тему: — „Українці в Реджайні й околиці та їх вклад в розбудову Канади". Посадник міста п. Бейкер, у своєму слові підкреслив, що українці є добрими горожанами Канади та подякував за те, що його запрошено на цей величавий бенкет.

На закінчення п. І. Хриптул подякував усім, хто брав участь у програмі, а присутнім за те, що звеличали свято своєю присутністю, та попросив о. пралата Пасічняка провести молитву подяки.

З цієї нагоди переслали на Світовий Конгрес Вільних Українців в Ню Йорку — 50.00 долярів, на Фундацію Т. Шевченка у Вінніпезі — 50.00 долярів, на ІВКА в Реджайні (на розбудову нового будинку) — 50.00 долярів, на пресовий фонд журнала „Промінь" — 5.00 дол., на „Жіночий Світ" — 5.00 дол.

По полудні 26 листопада 1967 р., в залі Українського Народнього Дому, відбулися ширші сходини Жіночого КУК і складових організацій. Сходинами провадила голова відділу, пані Ольга Корпусь. На сходинах поза справами місцевого характету делегати здавали звіти про хід Світового Конгресу Вільних Українців в Ню Йорку; звітувала пані — Соня Сагаш про хід Конгресу й враження з маніфестацій. Доповнив її звіт своїми враженнями п. Володимир Сагаш. В імени приявних пані Марія Юзик подякувала п-ву Сагашам за так обширний звіт з перебігу С.К.В.У. Після сходин відбулося чайне прийняття.

25 листопада 1968 року відбулося свято Героїнь. Програма була відповідна. Пані М. Корпан дала вступне слово. Привітала присутніх і пояснила чому нам такі свята треба відбувати. Попросила учасниць встати на однохвилинну мовчанку в пам'ять героїнь. Жіночий хор під проводом пана Івана Хрептула виступив з такими піснями: „Надія", „Журавлі", „Вірність і любов до краю". Пані С. Сагаш рицитувала уривок з книжки „Повстанські нариси", пані Мацьків прочитала святочний реферат, панночка Катруся Воробій грала на скрипці, її сестра Тамара приграваля на піяно. Гості були захоплені дуетом, що його відспівали пані Леся Кравчук і пані Дарина Сирник—„Ой ,впав стрілець" і „Ой ,у полі могила". Пані Хрептул приграваля на піяно. Голова жіночого КУК, пані Ольга Кор-

пусь подякувала всім тим, котрі брали участь у святі. Свято закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна". **Анна Мудра.**

РІЧНІ ЗБОРИ

Комітету Українок Канади, відділ у Гамільтоні

Річні збори відбулися 19 лютого 1968 року. На зборах були присутні делегатки українських жіночих організацій, що заступали ЛУКЖ, СУК, ОУК, ОЖЛВУ та УЄО. Було присутніх 24 делегатки. Предсідницею зборів обрано пані Д. Придаткевич, а секретаркою пані С. Фесяк. Після прочитання та одобрення протоколу з минулих річних зборів, звітували за минулий діловий рік: Голова відділу пані Т. Ружицька та члени управи: секретарка — пані Р. Кучер, англомовна кореспондентка — пані Н. Паріш, українська референтка — пані А. Бойко, реф. архіву — пані А. Кіт, освіти — пані Д. Придаткевич, та господарська — пані М. Телішевська.

Звіти були вичерпані. Підкреслено проробленну працю відділу під час святкування 100-ліття Канади в місті Гамільтоні, де наш відділ не тільки успішно вивязався з прийнятих на себе завдань, але також зумів нав'язати контакти з іншими етнічними групами, як і з англомовним світом. Наша участь у святковому бенкеті, приготовлення мистецьких вистав у „Сіті Галл" та центральній, міській бібліотеці, український базар, влаштований на „Шоппінг Центрі", мали великий реальний і матеріяльний дохід. Доказом цього є наш додаток в сумі 1,000.00 долярів, що наш відділ в Гамільтоні переслав на Фундацію ім. Т. Шевченка. Крім вище згаданих, загально-канадських імпрез, від. брав активну участь в українському громадському житті міста Гамільтону та виконував свої завдання. Голова пані Л. Ружицька підкреслила, що під час минулого року співпраця так по між окремими організаціями, як і з відділом була взірцева і може бути прикладом на будуче. Українці не повинні забувати, що для нас кожний рік є незвичайним.

Після звітів, збори ухвалили абсолюторію уступаючій управі. Згідно прийнятого звичаю того року обрано головою відділу Л. Кривкульську — ОЖЛВУ, першою заст. голови — М. Пилип'юк — СУК, другою заст. голови Д. Придаткевич — ОУК, секретаркою Р. Кучер — УЄО, скарбником — Буртняк — ЛУКЖ, англомовною кореспонденткою Н. Паріш — СУК, українська прес. референтка — А. Бойко — ЛУКЖ, референтка архіву А. Кіт — СУК, освітній відділ очолила П. Кульчицька — ОЖЛВУ з панями Г. Лазарович — СУК, А. Николюк — ЛУКЖ, та С. Фесяк — ЛУКЖ, господарськими референтками є К. Джарвіс — ЛУКЖ та Боєчко — ОУК та членками управи: Е. Приймо — СУК та Пасіка — СУК. До контрольної комісії обрано пань: Т. Ружицька — ОУК т А. Полос — ЛУКЖ.

Після виборів забрала слово пані Л. Кривокульська, новообрана голова відділу. Вона подякувала присутнім за довір'я та вибір, підкреслила важність праці та завдання відділу та просила присутніх делегаток, щоб і надальше щиро та віддано працювали. В дальшому відбулася коротка, ділова дискусія над найближчими завданнями Комітету. Наприкінці пані з УЄО гостили присутніх чаєм та солодощами.

Анна Бойко, прес. реф.

РІЧНІ ЗБОРИ

Комітету Українок Канади, відділ Торонто

Дня 16 травня 1968 року відбулися річні збори Комітету Українок Канади в Українському Народньому Домі при вул. Липинкот. До президії зборів була вибрана головою Г. Ганьківська, заступницею д-р З. Плітас, секретарками: М. Мудрик і М. Бойчук.

Голова КУК О. Заяць подала звіт діяльности за діловий 1967-68 р., зазначивши головні імпрези: Виставка народнього мистецтва на площі Натана Філіпса перед міською ратушею під час Канадійського Тижня етнічних груп в травні 1967 року. Товариська зустріч членок КУК у п-ва Фабіян в липні 1967 року. Також в липні вислали представниць на Український Тиждень на ЕКСПО в Монтреалі. В серпні 1967 року виставка народнього мистецтва в Торонто. Жінки з КУК зайнялися буфетом під час Українського Дня на оселі „Київ" в вересні 1967 року, що влаштував Комітет Українців Канади. В листопаді 1967 року КУК приймав участь в Світовому Конгресі Вільних Українців у Ню Йорку, вирядивши туди своїх делегаток. В лютому 1968 року влаштували святочні сходини з нагоди Проголошення Української Народньої Республіки з відзначенням жінок, які приймали активну участь у Визвольних Змаганнях 1917-20 років, та з добірною мистецькою програмою і чайним прийняттям. В квітні 1968 року відбувся Великодній показ в міській Ратуші, який влаштовувала Рада Народнього Мистецтва етнічних груп. Крім того приймали активну участь у всіх імпрезах, що влаштовував Комітет Українців Канади в Торонті.

Після звітів інших членок управи референток контрольна комісія висловила довір'я та уділила абсолюторію уступаючій управі. Номінаційна комісія подала листу нової управи, яка була прийнята зборами одноголосно.

Голова нової управи Ольга Заяць подякувала за довір'я і поновний вибір до управи та звернулася до представниць, закликаючи їх до дальшої співпраці.

Склад нової управи на діловий рік 1968-69 такий: Голова — пані Ольга Заяць (ОУК місто), перша заступниця голови — Ольга Карманін (СУК— „Тризуб"), друга заступниця — Стефанія Фабіян (ЛУКЖ), рекордова секретарка — Марія Бойчук (ОЖЛВУ), кореспонденційна секретарка — Катерина Сорока (ЛУКЖ), скарбничка — Левка Романик (Жін. Секція Українського Канадійського Легіону). Імпрезова комісія: Голова — Софія Ґонта (ОУК — Заход), заст. голови — Софія Ткач (ОУК місто), члени: Ольго Вірста (ЛУКЖ), Катерина Кривоус (Організація Жінок ім. О. Пчілки), Ольга Калимін (ОУК місто), Марія Мудрик (ЛУКЖ) і Ганна Ганьківська (ЛУКЖ). Референтки зв'язків: до Комітету Українців Канади, відділ Торонто — Марія Мудрик (ЛУКЖ), до англомовних жіночих організацій та етнічних груп — Ірина Малицька (ЛУКЖ). Пресова референтка — д-р Зоя Плітас (СУК ім. св. кн. Ольги). Архівна комісія: — Марія Мудрик (ЛУКЖ) і Ганна Ганьківська (ЛУКЖ). Контрольна комісія: Голова — Ганна Ганьківська (ЛУКЖ); члени — Олександра Паліенко (ОЖ ЛВУ) і Анна Ковальчук (ОУК місто).

Зоя Плітас, прес. реф.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Відділ „Домашнє Господарство" редагує референтура Домашньої Економіки Союзу Українок Канади, пані Люба Кут, яка живе у Ванкувері. Ілюстрація поміщена за її старанням з надісланих нею фотографій. Приписи випробовані.

Лісковий і мігдаловий торт та кришкові коржі

Фашеровані печериці

2 фунти великих печериць, почищених.
1 яйце на твердо зварене і дрібно посічене.
1 яйце.
1 ложечка хлібних кришок.
1 мала цибуля, дрібно посічена.
1 ложечка сметанки.
1 ложечка масла.

Відділити шапочку печериць від кореня, попарити все кип'ячою посоленою водою, відцідити воду і печериці вихолодити. Корінчики від печериць дрібно посікти і смажити разом з цибулею в маслі, аж цибулля зарум'яниться, відставити, хай прохолоне. Тепер до того додати дрібно посічене зварене яйце, хлібні кришки і сметанку та добре вбите сире яйце. Добре вимішати. Наповняти шапочки печериць цією начинкою (одна ложечка на одну печерицю), обкачувати наповнені печериці в муці, занурювати в розбите яйце і знову обкачати в мілкі хлібні кришки. Смажити на олії або маслі аж зарум'яняться.

Оріховий торт

Перших дві палянички:
8 яєць відділених
6 столових ложок цукру
8 унцій лісових (Filberts) хів, змелених
1 ложка дрібних хлібних кришок
1 ложечка цитринової шкірки
Сік з 1/2 цитрини
1/4 ложечки порошку до печива.

Вистелити восковим папером дві форми для печива, помастити їх маслом і посипати дрібними кришками. Жовтки вбити до білости, додати цукру і знову вбивати. До вбитих жовтків додати змелені оріхи, хлібні кришки, цитринову шкірку і цитриновий сік та порошок до печива. Вимішати. Вбити білки на тугу пону і завивати її у масу. Пекти в 350° 35 хвилин. Лишити палянички у формах на кільканадцять хвилин.

Других дві палянички:
8 яєць відділених
6 ложок цукру
8 унцій мігдалових оріхів, обираних і змелених
1 ложечка дрібних хлібних кришок
1 ложечка цитринової шкірки
1/2 ложечки мігдалового екстракту
1/4 ложечки порошку до печива.

Для спечення двох паляничок повторити все те, що в перших двох.

Крем до торта

4 жовтки
4 столові ложки цукру
1/2 горнятка несоленого масла
5 столових ложок мучного цукру (айсінг сюгар)
Сік з цитрини.

Вбити добре жовтки, додати цукор і знову вбивати аж до легкости. Варити цю масу на дуже легкому вогні, аж з маси лишиться 4 ложки. Розстерти масла з мучним цукром і додати до маси. Поволі додавати цитриновий сік. Дати цю масу між палянички торта та покрити ним верх.

Подала **добр. Ольга Сацевич.**

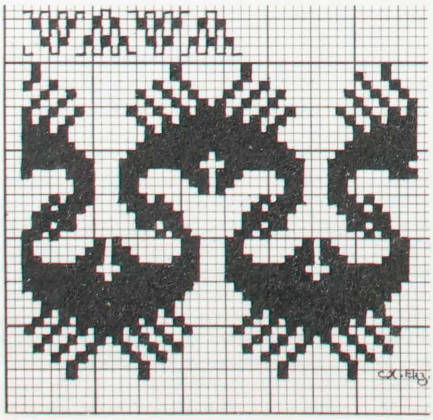

„Лопатки", Буковинський взір з повіту Гумора, вишитий хрестиками червоної краски Д.М.С. 321.

Надається на прикраси сукні долиною, рукави, скатирки, обруси, блюзку на випуск вишиту долиною.

Комітет мистецтва і музею Східньої Екзекутиви.

Іванна Вахна,
голова.

Кришковий корж

2 горнятка просіяної муки
1 горнятко цукру
1/4 ложечки соли
3/4 горнятка масла
2 вбитих яєць
1 горнятко маслянки
1 ложечка соди до печива
1/2 горнятка овочевої шкірки
1/2 горнятка волоських оріхів
1 горнятко родзинків (Sultana)
1 ложка масла
1 ложка жовтого цукру.

Змішати муку, цукор і сіль, дати до муки масло і добре протерти, так,

щоб виглядало як кукурудзяна мука. Відібрати пів горнятка і відставити для покриття верху. До маслянки додати соду і вимішати, яйця вбити і все разом дати до муки, добре вбивати. Овочі і горіхи пересипати ложкою муки, додати до маси і вимішати. Вимастити 9 цалеву квадратову посудину маслом, розправити рівно приготовлену масу. До відставленого пів горнятка муки додати одну ложку масла, одну ложку жовтого цукру, добре все протерти і посипати верх. Пекти в 350 градусах від 50 до 60 хвилин. Вихолодити корж в посудині.

Пані А. Рурик.

Квашена капуста

10 фунтів шаткованої капусти
½ горнятка грубої соли (незйодизованої)
10 лаврових листочків
3 столових ложки мішаного коріння.

Зняти з головок капусти зелені листки, розрізати головку на четверо, як мала — на двоє, вирізати качан і шаткувати середньої грубости. Пошатковану капусту посипати сіллю, добре вимішати, руками злегка втискати сіль в капусту аж вона змокріє. На дно камінника потрусити мішаного коріння і дати шар, 4-5 цаля грубости і втискати, аж покажеться сік, наверх знову посипати мішане коріння і повторювати. На передостатній шар дати лаврове листя, покрити капустою, добре втиснути, щоб до верху камінника лишилось 3-4 цалів.

Покрити верхній шар капусти білою стирочкою, наверх положити дощину на 1 і пів цаля коротшу від країв, а на дощинку положити тягарець ,щоб держати капусту під соком цілий час. Під час ферменту час від часу прополіскувати стирочку, дощинку і вагу від шуми та боки камінника. Держати камінник з капустою в хатній температурі.

По чотирьох днях пробити капусту в кількох місцях від верху до споду і дозволити щоб квас вийшов на верх. Накрити знову чистою промитою стирочкою, як і раніше та поставити в холоднім місці на два дні. По двох днях капусту можна накладати в слоїки, як хто бажає.

В стерілізовані слоїки пакувати капусту тісно, так, щоб квас покривав верх капусти. Слоїки тісно закрутити і поставити їх в пивниці на холодну долівку ,вистелену кількома шарами паперу аж квас перестане витікати. По цім витерти слоїки і поскладати. Капусту також можна заморозити в слоїках в холодільнику, але для того треба лишити більше вільного місця в слоїках.

ОГІРКИ З СИРОМ

2 горнятка сира
½ горнятка квасної сметани
4 зелені цибульки
4 огірки
сіль.

Обібрати огірки і покраяти на тонкі скибки, посолити, хай постоїть в холодільнику 10 хвилин, покришити цибулю, вимішати огірки з сиром квасною сметаною — подавати на стіл.

— — —

САЛАТА З ЗЕЛЕНОЇ ФАСОЛІ

1 цибуля
1 фунт стручкової фасолі — звареної
1 огірок

У великій посудині вимішати 2 горнятка теплої води з ложкою цукру, додати ⅓ горнятка оцту, ¼ горнятка оливи і покришену цибулю. Зелену покраяну фасолю варити аж до м'якости, відцідити і охолодити, обібрати огірок і посікти на тонкі скибки. Зимну фасолю і огірки дати до вище згаданої посудини з цибулею і вимішати.

Посолити до смаку, накрити і дати до холодільника на 6 годин.

Осінь — Студенти повертаються до шкіл, поширюють знайомство з іншими студентами з-поза околиць, — також спортові різні ігрища через Канаду. Яка б не була оказія, молодь любить сходитися і обмінюватись думками. На такі оказії „пітса пай" найкраще надається. Мої хлопці самі люблять приготовляти.

Люба Кут

PIZZA PIE

1 tablespoon or 1 pkg. yeast
1 teaspoon sugar
½ cup lukewarm water
3 cups Robin Hood Instant flour
1 cup lukewarm water.

Dissolve the sugar in ½ cup lukewarm water and sprinkle yeast over it. Let stand for 10 minutes. Combine the softened yeast with balance lukewarm water and stir. Mix in the flour and knead until it is smooth and elastic. Divide into three equal portions. Roll out and stretch each portion of dough to fit the size of pan; meanwhile prepare the sauce.(Master chefs stretch the dough by twirling in the air to the desired size.)

SAUCE

1 tablespoon Langis French Dip (beef au jus mix)
1 can 28 oz. tomatoes
¼ cup chilli sauce
½ cup catsup
2 lbs Mozzarella cheese (grated)
12 ripe olives sliced (optional)
1 Ukrainian sausage or 3 pepperoni sausages (thinly sliced).

Boil to a thick consistency, the tomatoes, chilli sauce, catsup and french dip, stirring continually. Spread on dough with a pastry brush. Sprinkle sausage, olives adn cheese on top. Bake at 400 deg. F. for 30 to 35 minutes. Makes three large pizzas.

Кімнатне садівництво

БАРВИСТА КРОПИВКА

Цю рослину, листя якої схоже на квіти, називають різнобарвною кропивкою. Якщо уміло підібрати вазони колеусів, на підвіконні можна створити барвистий килим, що вигравatиме майже всіма кольорами веселки: від білого, фіолетового, рожевого, чергоного до зеленкуватого. Не кожна квітка може пишатися таким багатством палітри.

Колеуси потрапили до нас з далекого острова Яви, де буяє вічне літо. Тому зима для них — час найкритичніший. У цю пору горщики треба поливати обережно, бо корені цієї рослини бояться зайвої вологи. Важливо при вирощуванні додержувати температурних умов (+ 12— + 15 градусів). На початку зими пагінці можна вкорочувати.

— — — —

Свіжі плями з кави (не давніші як кілька годин) можна легко усунути з убрання, що дається прати, вливаючи на пляму гарячу воду з висоти.

— — — —

Приготовляючи омлет, брати одно до двоє яєць на особу й на кожне яйце дозволити ложку молока, сіль і перець до смаку.

— — — —

На попечене місце покладіть чисту ганчірку, змочену яєчним білком. Це знімає найсильніший біль і сприяє швидкому загоєнню рани.

P 7G
SAMYCIA MRS S JAN 69
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

МИСТЕЦЬКА КНИЖКА (Українські народні вишивки і взори) $4.00

МИСТЕЦЬКІ СКАРБИ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК $1.75

КУХОВАРСЬКА КНИЖКА — написала Савеля Стечишин $6.00

ТРИ СИЛЬВЕТКИ — написав проф. Л. Білецький $1.50

У ГОРАХ КАРПАТАХ — написав М. Ломацький $3.50

ГОМІН ГУЦУЛЬСЬКОЇ ДАВНИНИ — написав М. Ломацький $3.50

БЛИСКУЧА ЗОРЯ — написав Митрополит Іларіон .50

Я ВЕРНУСЯ — написав О. Крамар ..... .50

ОСТАННІЙ ПРОРОК — написав Л. Мосендз $6.00

УКРАЇНСЬКІ ХРЕСНІ ІМЕНА — написала Рома Гаук $1.00

НАВЧАЙМО ДІТЕЙ СВОЇХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ .20

РЕЛІГІЙНІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ — написала Н. Когуська ..... .50

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ — написала Марія Пастернакова $3.00

ПРОГРАМА НА РІЗДВ'ЯНИЙ КОНЦЕРТ $1.00

ПРОГРАМА НА ДЕНЬ МАТЕРІ $1.50

ПРОГРАМА НА СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ Л. УКРАЇНКИ І О. КОБИЛЯНСЬКОЇ $1.00

ПРОГРАМА ДЛЯ МОЛОДШИХ ВІДДІЛІВ СУМК $2.00

ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ — в твердій оправі $4.25

— брошурована $3.00

СТАТУТ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ ..... .25

ВІДЗНАКА СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ $2.50

ЛОЖЕЧКА З ВІДЗНАКОЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ $3.50

Також маємо слідуючі речі, які радо вишлимо на ваше замовлення:

— РЕФЕРАТИ НА РІЗНІ СВЯТА І АКАДЕМІЇ
— ПРОГРАМИ НАВЧАННЯ У ДИТЯЧИХ САДОЧКАХ
— ПРОГРАМИ ПРОДОВЖЕННЯ ПРАЦІ У МОЛОДШИХ ВІДДІЛАХ СУМК

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
651 Spadina Ave.
Toronto 4, Ont.

ТИМ, ЩО ЛЮБЛЯТЬ ВИШИВАТИ

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES

Опрацювала Анастасія Рурик

так називається книжка вишивок і стібів, написана в англійській мові. Багато ілюстрована, 12 сторінок взорів вишивок, 8 з них в кольорах, багато ілюстрованих взірців на вишивання декоративних подушок, обрусів, доріжок, рушничків з показником кольорів ниток. Є взори вишивок полтавського вирізування, роблення мережок. Стіби показують як легко навчитись вишивати гладдю, низинкою, яворівкою та багато інших стібів.

Книжка має 130 сторін друку, широкий формат, вигідний для розміщення взорів, спеціяльна оправа, щоб книжка легко відкривалась.

Книжку видав Союз Українок Канади.

Продається по $4.00 з пересилкою.

Ви можете набути в нас книжку

„УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ"

Марії Пастернакової

Є це рідкісна книжка про танцювальне мистецтво. Познайомтесь з культурою танцю, його прадавньою історією, його етапами, народніми танцями, клясичнимм балетом і мистецьким модерним танцем, пізнайте сучасних українських балерин, що здобувають місце, хоч і на чужих сценах, але з українським імям, балетах.

Книжка здобула широкий відгомін у пресі, поважне число прихильних рецензій були поміщені в різних часописах і журналах. Видання дуже гарне, на добрім папері, багато ілюстрована. Стор. 215.

Ціна $3.00 з пересилкою.

Замовлення слати:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

651 Spadina Ave. — Toronto 4, Ont.